[2019] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 672

ਭਾਰਤ ਸੰਘ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤੀ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਆਦਿ ਆਦਿ।

(2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6328-6399)

ਅਕਤੂਬਰ 24, 2019

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 - ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤਾ - ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ - ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 1994 ਵਿੱਚ ਉਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ - ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੇ ਹਰ ਸਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ - ਕਿਉਂਕਿ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ 1999 ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - 15% ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ (AGR) ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 2013 ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਕੇ 8% ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹਿਮਤ "AGR" ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ - ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੰਗ ਉਠਾਈ - 2003 ਵਿੱਚ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (TDSAT) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਆਖਰਕਾਰ, TDSAT ਨੇ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ। 30.08.2007 ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ AGR ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੈਂਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ - ਭਾਰਤ ਸੰਘ

ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [2011] 14 SCR 657 ਨੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਾਰੀਖ 30.08.2007 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। - ਟੈਲੀਕਾਮ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਬਾਰਾ TDSAT ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ - TDSAT ਨੇ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ - ਕਿਹਾ: ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ - ਕੁੱਲ ਰਕਮ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ, ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਸਮੇਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ 2011 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ –

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 673

ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਸਟੈਂਡਰਡ -9 (AS -9) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਹੈ - ਦੂਰਸੰਚਾਰ

ਵਿਭਾਗ (DOT) ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ - ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਸਕ੍ਰੈਪ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ TDSAT ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। - ਹਾਲਾਂਕਿ, TDSAT ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਨਕਲੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ - TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਰਕਮ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ AS -9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਨਾਲ ਹੀ, ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ AGR 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ TDSAT, ਲੇਟ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - TDSAT ਦੀ ਖੋਜ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀ ਗਈ - ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਅਤੇ PSTN ਪਾਸ-ਥਰੂ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ, ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ DOT ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ - ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੀਡੀਓਕਾਨ ਅਤੇ ਐਸ. ਟੈਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ - ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ

ਅਤੇ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, TDSAT ਦੁਆਰਾ ਨਤੀਜੇ ਉਚਿਤ ਹਨ - ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਨਾਲ ਹੀ, DOT ਨੇ CUG ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ IP ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ -

XXXXXX

TDSAT ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਬਲ ਲੈਂਡਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ/ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ - ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1994 – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1999 – ਭਾਰਤੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1997 – ਧਾਰਾਵਾਂ 11 (1)(a), 14 (a)(i) r/w 14 (A)(1), 18 - ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 - ਧਾਰਾਵਾਂ 3, 211 (3A) - (3C) - ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰੀ; ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੀ - ਰਚਨਾਤਮਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 39 - ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 - ਧਾਰਾ 67 - ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 - ਧਾਰਾ 80 IA (2a)

ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1999 - ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 – ਧਾਰਾ 4 – ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ - ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। - ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ : ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ Ind AS -18 ਅਤੇ AS -9 ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ - ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 - ਧਾਰਾ 211 (3A) ਅਤੇ (3C) - ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1949

ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 - ਧਾਰਾ 211 (3A) ਅਤੇ (3C) - ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ - AS -9 ਅਤੇ AS -18 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ - ਚਰਚਾ - ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1949

ਭਾਰਤੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1997 - ਧਾਰਾ 11 (1)(a) - ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਬਾਰੇ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ - ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 675

ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 - ਧਾਰਾ 211 - ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ - ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ : ਧਾਰਾ 211 ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਜੇ ਉਹ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵਿਚਲਨ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਲਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿਧਾਂਤ/ਨਿਯਮ - ਕੰਟਰਾ ਪ੍ਰੋਫੈਰੈਂਟਮ ਦਾ ਨਿਯਮ - ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ - ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ (AGR) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ AGR ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਪ੍ਰੋਫੈਰੈਂਟਮ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 19.1 ਅਤੇ 19.2 ਦੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ – ਕਿਹਾ : ਕੰਟਰਾ ਪ੍ਰੋਫੈਰੈਂਟਮ ਦਾ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿਧਾਂਤ/ਨਿਯਮ - ਨਿਰਪੱਖ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ - ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰ - ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ - ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੇ ਹਰ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ - ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੀਤੀ, 1999 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ DOT ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ - ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੇਲੋੜੀ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕਿਹਾ : 1.1 <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ</u>

1999 ਦੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ, ਜੋ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ TSPs ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਉੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜੋ 1999 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਅੰਕੜੇ ਸਰਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਔਖਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ, ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਕੋਈ ਸੈਟ-ਆਫ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿੱਤੀ ਬੂਸਟਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ AGR ਨੂੰ ਫਾਰਮੈਟ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਅਨੁਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮੈਟ ਅਨੁਬੰਧ-II ਦੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਖੰਡ 19 ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 44] [726-F-H; 727-A-B]

XXXXXX

1.2 ਐਸ.ਕੇ. ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ AS - 9 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਧੀ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ AS -9 ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ICAI ਨੇ ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ AS -9 ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੱਧਰ -1 ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਯੋਗ ਸੀ ਪਰ 1.4.1983 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਦਮ ਦਾ ਅਰਥ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। IND AS -18 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। AS-9 ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ "ਨਾਮਾਤਰ" ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ IND AS -18, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ "ਵਾਜਬ" ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੈ। ਬਾਰਟਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ IND AS -18 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੂ AS -9 ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। AS -9 ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ IND AS -18 ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 677

AS -9 ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿਧੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ IND AS -18 ਸਿਰਫ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। AS - 9 ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਿਆ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। AS -9 ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਕਦ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਨੂੰ

ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ IND AS -18 ਅਤੇ AS -9 ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੁਰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਲਕੁਲ, ਉਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ AS -9 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 48 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਉਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਦੋਂ ਕਿ 2011 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ AS -9 ਦੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲੀਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਆਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ AS -9 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ।

XXXXXX

ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਲਈ ਸਿੱਧੇ-ਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 211 ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ, ਵਿਚਲਨ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਲਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪੈਰਾ 61, 65, 67) [736-H; 737-A-H; 738-A-H; 739-A-C-E; 740-C-D]

1.3 ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਹੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ

ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟਤਾ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੋਣਾ; ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਸਟੈਂਡਰਡ -9 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ AS -9 ਰਾਹੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 679

ਇਹ ਨਿਰਭਰਤਾ 2003 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ DOT ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ AS -9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ। ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਾਫ਼, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਲਝਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ

ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁਖੀ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। (ਪੈਰਾ 76,79) [748-F-H; 749-A-B; 752-C-E]

ਜਨਰਲ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚੰਦਮੁਲ ਜੈਨ, **AIR 1966 SC 1644: [1966] SCR 500;** ਐਮ.ਆਰ. ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਟਰੈਕਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੋਮ ਦੱਤ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ **(2009) 7 SCC 696 : [2009] 10 SCR 373** - **ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।**

1.4 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ DOT ਨੇ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 1999 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਾਲੀਆ-ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 2003 ਅਤੇ 2005 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਅਤੇ ਰਾਹਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਈਟਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ। TSPs ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2011 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-

ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ AS -9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੰਡ 22.1, 22.2 ਅਤੇ 22.3 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਖਾਤੇ ਬਣਾਉਣ, ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਖੰਡ 22.1 ਅਤੇ 22.2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22.3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ TRAI ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੰਡ 22 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 18.1 ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਕੰਪਨੀ 5 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ 5 ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ; DOT ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਅਨੁਸਾਰ AGR ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 5 ਗੁਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ

ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਭਲੇ ਦੀ ਉਪ-ਸੇਵਾ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। (ਪੈਰਾ 83-86) [754-G-H; 755-A-C-F-H; 756-A-F]

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 681

ਸੁਜ਼ੂਕੀ ਪਰਸਰਾਮਪੁਰੀਆ ਸੂਟਿੰਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ **(2018) 10 SCC 707: [2018] 12 SCR 906;** ਜਲ ਮਹਿਲ ਰਿਜੋਰਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ **(2014) 8 SCC 866;** ਏ.ਪੀ. ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰੈੱਡੀ **(2011) 9 SCC 286: [2011] 14 SCR 1;** ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ:

ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਵੰਡ **(2012) 10 SCC 1: [2012] 9 SCR 311;** ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰੀਨਾਰਾਇਣ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1972) 2 SCC 36: [1972] 3 SCR 784;** ਹਰ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ **(1975) 1 SCC 737: [1975] 3 SCR 254**; ਏ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਅਨਾਬੇਸ਼ਾਹੀ ਵਾਈਨ ਐਂਡ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ **(1988) 2 SCC 25: [1994] 2 SCR 67;** ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ **(1996) 5 SCC 740: [1996] 5 Suppl. SCR 465**; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਸੀ.ਟੀ. ਡਰਿੰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ **(2003) 4 SCC 748: [2003] 2 SCR 574**; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬ੍ਰੇਵਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ **(2004) 11 SCC 26: [2003] 5 Suppl. SCR 930** ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.5 ਧਾਰਾ 4 (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਲਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੀਤੀ, 1999 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ DOT ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ

ਕਰ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 88,89,90,91,92] [757-H; 758-B; 759-A; 760-B-F-G; 761-C-D]

ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਸਾਕ ਪੀਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1994) 4 SCC 104: [1994] 2 SCR 67**; ਸ਼ਿਆਮ ਟੈਲੀਲਿੰਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(2010) 10 SCC 165: [2010] 12 SCR 927**; ਭਾਰਤੀ ਸੈਲੂਲਰ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(2010) 10 SCC 174: [2010] 12 SCR 725**; ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ **(2009) 4 SCC 35 : [2008] 17 SCR 1378;** ਕਾਵੇਰੀ ਕੋਫੀ ਟਰੇਡਰਜ਼, ਮੈਂਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਹਾਰਨਰ ਰਿਸੋਰਸ 67 s (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ) ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ **(2011) 10 SCC 420: [2011] 12 SCR 473;** ਆਰ. ਐਨ. ਗੋਸਾਈਂ ਬਨਾਮ ਯਸ਼ਪਾਲ ਧੀਰ **AIR 1993 SC 352: [1992] 2 Suppl. SCR 257** - **'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

XXXXXX

ਖਰਦਾਹ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰੇਮੰਡ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ [1963] 3 SCR 183; ਸੈਂਟਰਲ ਇਨਲੈਂਡ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੋਜੋ ਨਾਥ ਗਾਂਗੁਲੀ **(1986) 3 SCC 156: [1986] 2 SCR 278** - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

2.1 ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ : ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ "ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ

ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੱਲ ਰਕਮ, ਬਿਨਾਂ ਸੈਟ-ਆਫ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਸਮੇਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਝਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ, ਛੋਟਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ 2011 ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਰਕਟਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ AS -9 ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ AS -9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। AS -9 ਵਿੱਚ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਈ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ, ਮਾਲੀਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। AS - 9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਖਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ AS -9 ਸਿਰਫ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਹੈ ਭਾਵ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਹੈ ਜੋ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ AS -9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 683

DOT ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ, ਆਖਰਕਾਰ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ-ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗ਼ਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ -9 ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ IND AS -18 ਦਾ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। AS -9 ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਨਾਮਾਤਰ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾਮਾਤਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ AS -9 ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। AS - 9 ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨਕਦ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਜੋਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। AS - 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮਕਸਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਨੋਟ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਕਦ ਛੋਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਕਦ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਨਕਦ ਛੋਟ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਕਾਈ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। AS -9 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਕਦ ਛੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਰਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇ A ਨੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮਿਆਦ 'ਤੇ Z ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ Z 50 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ A ਦੁਆਰਾ 10% ਦੀ ਨਕਦ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

XXXXXX

ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੈ ਕਿ Z ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। AS ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ 1000 ਰੁਪਏ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ Z 900 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਛੋਟ

ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ AS -9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਮਾਤਰਾ ਅਧਾਰਤ ਛੋਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, AS -9 ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖੰਡ 19.1 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਤਰਾ ਛੋਟਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗਾਹਕ ਦੀ ਛੋਟ ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ, ਕੁਝ ਮੁਫਤ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ SMS ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। DOT ਨੇ ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ, SMS, VAS ਮਿੰਟਾਂ/ਡਾਟਾ ਦੇ ਨੋਸ਼ਨਲ ਰੈਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਕਮ ਗਾਹਕ 'ਤੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਜੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ AS -9 ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨੋਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 107-108, 113-117] [765-F-H; 766-A-F; 768-F-H; 769-A-H]

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰਜ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2005) 3 SCC 787;** ਵਿਕਰੀ ਕਰ (ਕਾਨੂੰਨ) ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ (ਟੈਕਸ), ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਡਵਾਨੀ ਓਰਲੀਕੋਨ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ **(1980) 1 SCC 360: [1980] 1 SCR 931;** ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ **(2009) SCC Online Del 2566;** IFB ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ **(2012) 4 SCC 618 :**

[2012] 4 SCR 802; ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ **(2016) 10 SCC 56: [2016] 9 SCR 591;** ਦੱਖਣੀ ਮੋਟਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2017) 3 SCC 467;** ਮਾਯਾ ਅਪਲਾਇੰਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਕਰਾਂ ਦੇ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2018) 2 SCC 756: [2018] 2 SCR 250** - **ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।**

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 685

2.2 ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਪੇਡ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਸਿਮ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ ਸਮੇਤ ਪੂਰਵ-ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਿਮ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਫੋਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਪੋਨੈਂਟਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਫਰੈਂਚਾਇਜ਼ੀ/ਰੀ-ਸੇਲਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ 22.7.2001 ਦੇ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਅੰਤਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਛੋਟ ਘੱਟ ਬਿਲਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। DOT ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੋਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਵਪਾਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ,

ਇਹ ਛੋਟਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, TDSAT ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੇ ਚਲਾਨ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ 90 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬਿੱਲ ਵਧੇਰੇ ਰਕਮ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਿੱਲ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੋਟ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ, ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ, ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਛੋਟ, ਅਤੇ ਵੈਲਿਊਮ ਛੋਟਾਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਕਸਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ/ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕੋ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ 8 ਤੋਂ 10 ਆਪਰੇਟਰ ਬਹੁਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਛੋਟਾਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,

ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਛੋਟਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ, ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰਾਂ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੁਆਫੀ ਆਦਿ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ DOT ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 118,119,120-122] [770-A-H; 771-A-B]

3. <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ:</u>

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਲਾਭ AGR ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਲਾਭ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਜੋ ਵੀ ਖਰਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਵਧਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਘਟਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਜਾਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਅੰਕੜੇ ਵਜੋਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ TDSAT ਦੁਆਰਾ

ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੋ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 687

ਜਿੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 128-129] [773-E-H; 774-A-C]

4. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ:</u>

ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਰ ਰਕਮ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੈੱਟ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਬੁੱਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ, ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਸਲ ਖਰੀਦ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ ਮਾਲੀਆ ਰਸੀਦ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪੂੰਜੀ ਰਸੀਦ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੈਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਾਧਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, AGR ਲਈ ਲਾਭ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੁੱਲ 60 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ 70 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਇਸ ਨੂੰ AGR ਗਣਨਾ ਲਈ ਲਾਭ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 60 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 70 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ DOT ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 10 ਰੁਪਏ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੇ। ਦੁਬਾਰਾ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ AS -9 ਦੇ ਪੈਰਾ 4.1 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੁਰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਲੱਭਣਾ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ TDSAT ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਸਕ੍ਰੈਪ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 131,132][774-F-H; 775-A-F]

5. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ:</u>

ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਕਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਨਕਲੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ

ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 136] [777-B-C]

6. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਗਾਹਕ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਰਕਮ:</u>

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਰਜ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਛੋਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ AS-9 ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 139] [778-B-C]

<u>XXXXXX</u>

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 689

7. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ</u>

ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਆਈਟਮ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਿਕਾ 2 ਤੋਂ ਅਨੁਬੰਧ-II ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸੈਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ AGR 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 145] [779-E-G]

8. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਦੇਰ ਨਾਲ ਫੀਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ</u>

ਲੇਟ ਫੀਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਮੁਆਫੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 150] [780-F-G]

9. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਅਤੇ PSTN ਪਾਸ-ਥਰੂ ਫੀਸ ਤੋਂ ਲਾਭ</u>

2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 49 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਾਖਾ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ

ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੁਰਦਗੀ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ DOT ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 158,159] [783-C-D]

XXXXXX

10. ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ

ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕਮਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ III ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਖੁਦ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 IA (2a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। TDSAT ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ DOT ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਲਤ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

ਹੈ। TDSAT ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਆਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 162] [783-H; 784-A-C]

11. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਜਿੱਥੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ</u>

TDSAT ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਮਾੜੀ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, UAS ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਡਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਮਾਲੀਆ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਸੌਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੀਡੀਓਕਾਨ ਅਤੇ ਐਸ. ਟੈਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 163] [784-D-F]

<u>XXXXXX</u>

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 691

12. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਆਮਦਨ</u>

ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 164] [784-G-H]

13. <u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ ਕੀਤੇ ਗਏ</u>

DOT ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲਣ 'ਤੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। TDSAT ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ। TDSAT ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਉਚਿਤ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। [ਪੈਰਾ 165,166] [785-AB- D]

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮਸ਼ੀਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(1985) 2 SCC 197: [1985] 2 SCR 686 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

14. <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ</u>

TDSAT ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਰਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਲਈ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 168,170] [786-A-C]

ਰਾਜਪੂਤਾਨਾ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ Inco 67 me ਟੈਕਸ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ -**1 (1982) SCC 775** - **'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ।**

15. <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਇੰਟਰ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲੋਨ</u>

ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 173] [786-H]

<u>XXXXXX</u>

16 <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : IP -1 ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮਾਲੀਆ</u>

ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, DOT ਨੇ CUG ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ IP ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 174] [787-A-B]

17. <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ:</u>

ਜਦੋਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਬਲ ਲੈਂਡਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 175,176] [787-C-D]

18. <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ</u>

ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ/ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 181] [793-C]

ਲੋਹੀਆ ਮਸ਼ੀਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1985) 2 SCC 197: [1985] 2 SCR 686;** ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (1969) **2 SCC 627: [1970] 1 SCR 753;** ਅਕਬਰ ਬਦਰੁਦੀਨ ਗਿਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕੁਲੈਕਟਰ **(1990) 2 SCC 203: [1990] 1 SCR 369;** ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, **(2003) 1 SCC 67;** ਟੇਕੁਮਸੇਹ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ **(2004) 6 SCC 30: [2004] 2 Suppl. SCR 202;** ਜੇ. ਕੇ. ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ **(1994) 4 SCC 276: [2015] 1 SCR 627;** ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2015) 4 SCC 136: [2015] 1 SCR 627;** ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2002) 1 SCC 367: [2001] 4 Suppl. SCR 323** - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 693

19. <u>ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣਾ:</u>

ਇਹ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਮੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਰਕਮ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ 50% ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ

ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਸਥਿਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ TDSAT ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਸਟੈਂਡਾਂ 'ਤੇ ਫਲ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਕਈ ਗੇੜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਇੰਨਾ ਅਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 197,198] [809-G-H; 810-A-C]

ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(2007) 13 SCC 673: [2007] 12 SCR 136 – ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ।**

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ **(2011) 10 SCC 543: [2011] 14 SCR 657 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਮੈਸਰਜ਼ ਐਵਰੈਸਟ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਨਿਗਮ **(1987) 3 SCC 597: [1987] 3 SCR 607;** ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੂਰਿਆ ਆਟੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ **(2010) 1 SCC 297: [2009] 15 SCR 1187;** ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਚਿਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਸਾਰਕ ਮੰਡਲਾ **(2010) 3 SCC 786: [2010] 3 SCR 91;** ਗੋਧਰਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ **(1975) 1 SCC 199: [1975] 2 SCR 42;** ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪਾਲਿਆ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ **(2004) 3 SCC 694: [2004] 2 SCR 631;** ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਉੜੀਸਾ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ **(2016) 15 SCC 315 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।**

XXXXXX

ਲੇਗ-ਜੋਨਸ, ਲੈਂਗਮੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੰਸਕਰਣ) ਮੈਕਗਿਲੀਵਰੇ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ (9 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਸਵੀਟ ਐਂਡ ਮੈਕਸਵੈਲ, ਲੰਡਨ 1997) ਪੰਨਾ 280 ਤੇ; ਰਾਬਰਟ ਐਂਡ Me 67 ਰਕਿਨ (ਸੰਸਕਰਣ), ਕੋਲਿਨਵੈਕਸ; ਬੀਮੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ (6ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, 1990) ਪੰਨਾ 42 'ਤੇ - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2011] 14 SCR 657	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 16
[2007] 12 SCR 136	ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ	ਪੈਰਾ 38
[2010] 3 SCR 91	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 58
[1975] 2 SCR 42	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 60
[2004] 2 SCR 631	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 72
(2016) 15 SCC 315	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 73

[1966] SCR 500	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 77
[2009] 10 SCR 373	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 78
[2018] 12 SCR 906	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 80
(2014) 8 SCC 866	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 81
[2011] 14 SCR 1	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 82
[2012] 9 SCR 311	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 86
[1972] 3 SCR 784	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 86
[1975] 3 SCR 254	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 87
[1994] 2 SCR 67	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 87
[1996] 5 Suppl. SCR 465	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 87
[2003] 2 SCR 574	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 87
[2003] 5 Suppl. SCR 930	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 87
[1963] 3 SCR 183	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 88
[1994] 2 SCR 67	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 88
[2010] 12 SCR 927	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 89
[2010] 12 SCR 725	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 90
[1986] 2 SCR 278	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 91
[2008] 17 SCR 1378	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 91
[2011] 12 SCR 473	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 92
[1992] 2 Suppl. SCR 257	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 93
(2005) 3 SCC 787	ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 110
[1980] 1 SCR 931	ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 110
[2012] 4 SCR 802	ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 111
[2018] 2 SCR 250	ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 111

(2017) 3 SCC 467	ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 111
(1982) 2 SCC 775	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 169
[1985] 2 SCR 686	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 179
[1970] 1 SCR 753	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 187 (a)
[1990] 1 SCR 369	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 187 (b)
(2003) 1 SCC 67	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 187 (c)
[2004] 2 Suppl. SCR 202	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 187 (d)
[2015] 1 SCR 627	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 187 (e)
[2015] 1 SCR 627	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 187 (f)
[2001] 4 Suppl. SCR 323	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 187 (g)
[1987] 3 SCR 607	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 190
[2009] 15 SCR 1187	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 191

XXXXXX

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6328-6399 2003 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 23.04.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, 2005 ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 82, 2006 ਦੇ 57, 2007 ਦੇ 284, 289, 290, 291, 291, 292, 2008 ਦੇ 33, 34, 42, 249, 256, 2009 ਦੇ 69, 151, 201, 233, 234, 235, 244, 2010 ਦੇ 106, 2011 ਦੇ 474, 475, 476, 477, 478, 480 2012 ਦੇ 43, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 150, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205

XXXXXX

ਨਾਲ

2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6183-6255, 5832-5852, 5909, 6009, 5996, 5957, 5997, 5998, 6011, 6002, 6010, 6012, 8496-8505, 8493-8495, 5929, 5911, 5882, 5931, 5934, 5930, 6888-6895, 6003, 6004, 8506-8530, 8009-8017, 14624, 13550, 13705-13711, 13590, 13587, 13586, 13585, 13591, 13538, 13588, 13593, 13595-13596, 13584, 13574, 13681, 13581-13582, 13592, 13699, 13697, 13698, 13680 of 2015,

344, 498, 497, 493, 6022-6044 of 2016, 8646-8648 of 2018, 8275

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਵਧੀਕ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਅਰਿਜੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ, ਰਾਮਜੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਨਾਕੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ.ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਤਰੁਣ ਗੁਲਾਟ, ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ, ਕਾਵਿਨ ਗੁਲਾਟੀ, ਰਿਤਿਨ ਰਾਏ, ਬੀ. ਆਦਿਨਾਰਾਇਣਨ ਰਾਓ, ਡਾਕਟਰ ਏ.ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਯੂ. ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ, ਚੇਤਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਧਰੁਵ ਟਮਟਾ, ਐਚ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਰਦਾ ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨੂੰ ਟਮਟਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਘਿਲਦਿਆਲ, ਜੀ. ਐਸ. ਮੱਕੜ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਸਾਰਥਕ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਮਨਸੂਰ ਅਲੀ ਸ਼ੋਕਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਤਿਨ ਕਾਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਾਲੀ ਸਿੰਘਲ, ਸੰਤੋਸ਼ ਸਚਿਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਨੀਤਾ ਸ਼ਸ਼ੀਧਰਨ, ਪੀ. ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਭਿਜੀਤ ਪੀ. ਮੇਧ, ਦੀਪਕ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ, ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਿਤਲੀ ਪਟੋਲੀਆ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੈਲੀ ਭਸੀਨ, ਚੈਤਨਿਆ ਸਫਾਯਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਇਰੀ ਬਾਸੂ ਮਲਿਕ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਭਵ ਨੀਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਭੀ ਲਿਮਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਕਾਲਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਬਿਕਾ ਮਾਥੁਰ, ਏ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਬਾਜਪਾਈ, ਮੰਜੁਲ ਬਾਜਪਾਈ, ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਗਧਾ, ਕੇ.ਆਰ. ਸ਼ਸ਼ੀਪ੍ਰਭੂ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਾ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਭਵੂਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਲੋਨਾ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਨਿਖਿਲ ਰਾਮਦੇਵ, ਆਭਾਸ ਖੇਤਰਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਤਿਕਾ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸੋਮਰਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਬੀਜੂ ਪੀ. ਰਮਨ, ਜਗਜੀਤ ਸਾਹਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਲਕ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀ. ਵਿਜੇਲਕਸ਼ਮੀ ਮੈਨਨ, ਰੋਹਿਤ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੋਹਲੀ, ਪੁਖਰੰਬਮ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਭਾ ਧਵਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਲਵੀਆ ਅਹਿਮਦ, ਹਰਸ਼ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਪਰਕਾਵਿਅਲ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ, ਅਮਿਤ ਭੰਡਾਰੀ, ਵੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਅਤੁਲ ਐਨ, ਪ੍ਰਿਦਿਊਮਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਨਿਖਾਰ ਲੂਥਰਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤੀ ਰਾਓ, ਆਮਿਰ ਖਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਵੀ ਸੂਦ, ਸ਼ੌਰਿਆ ਐਸ. ਵਰਧਨ, ਰੋਹਿਤ ਸਰੋਜ, ਪਾਲ ਰਾਏ ਪਾਸ਼ੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ

ਧਾਰਿਤਰੀ ਫੁਕਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜਨੀ ਅਯਾਗਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਵੀ. ਰਾਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿਤਾ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ, ਮੋਹਿਤ ਡੀ. ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨੀਸ਼ਾ ਹਾਂਡਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਮ.ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਖਾ ਸਰੀਨ, ਰਾਹੁਲ ਨਾਰਾਇਣ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਗੌਤਮ ਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸਮਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਵਿਜ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਨਾਇਰ, ਡੀ.ਐਸ. ਮਹਾਰਾ, ਜਯੰਤ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹਰਪਲਾਨੀ, ਸਜਲ ਜੈਨ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੋਮਯੇਨ ਦਾਸ, ਰਾਜਨ ਨਾਰਾਇਣ, ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ,

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 697

ਪੁਨੀਤ ਦੱਤ ਤਿਆਗੀ, ਨਵਨੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਅ ਗਰੁੱਪ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਫੈਸਲ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਅਚਲ ਗੁਪਤਾ, ਮਯੰਕ ਗਰੋਵਰ, ਗੌਰਵ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਬੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਵੇਤੰਕ ਸ਼ਾਂਤਨੂ, ਰਵੀ ਚੌਹਾਨ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸ਼ੰਕਰ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਨਾਲ, ਮੋਹਿਤ ਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨੀਸ਼ਾ ਧੀਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੈਨਾ ਫੂਲ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ, ਸਰਾਂਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ, ਦੇਵਾਸ਼ੀਸ਼ ਭਾਰੂਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਊਸ਼ਾ ਪ੍ਰਿਯਦਰਸ਼ਿਨੀ, ਈਸ਼ਾਨ ਨਗਰ (ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਈ), ਰੋਹਿਤ ਮਹਾਜਨ, ਰੋਹਿਤ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਪ੍ਰਣਵ (ਮੈਸਰਜ਼ ਦੁਆ ਐਸੋਸੀਏਟ ਲਈ)।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ 1999 ਦੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1994 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

2. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਲਗਾਤਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਕੇਜ, ਜਿਸ ਨੂੰ "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1999 ਸ਼ਾਸਨ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1999 ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ

ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਖੰਡ III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

XXXXXX

"(iii) ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਜੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ 1.8.1999 ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ (TRAI) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਸੂਲਣ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ 15% ਆਰਜ਼ੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ DOT/MTNL ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ PSTN ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। TRAI's ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਆਰਜ਼ੀ ਬਕਾਏ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਅਨੁਕੂਲਨ ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

3. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਵੀਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1999 ਵਿੱਚ, "ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ" ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੀ:

- ਸਾਲ 2002 ਤੱਕ ਮੰਗ 'ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਓ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਲ 2005 ਤੱਕ 7 ਅਤੇ ਸਾਲ 2010 ਤੱਕ 15 ਦੀ ਟੈਲੀਡੈਨਸਿਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

- ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਢੁਕਵੇਂ ਟੈਰਿਫ ਢਾਂਚੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

- ਸਾਲ 2010 ਤੱਕ ਪੇਂਡੂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਘਣਤਾ ਨੂੰ 0.4 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 4 ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

- ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕਵਰੇਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

- ਸਾਲ 2000 ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।
- ਸਾਲ 2002 ਤੱਕ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਸਬਿਆਂ ਨੂੰ ISDN ਸਮੇਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ-ਸਪੀਡ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

XXXXXX

4. ਨਵੀਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1999 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ:

1. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ "ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ" ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੀ।

2. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ, 1999 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ "ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

iii. "ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਨ ਵਿੱਚੋਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਖੇਤਰਾਂ, ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ, ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਲੀ-ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

iv. ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

5. "ਮਾਲੀਆ ਵੰਡ" ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ AGR ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 13 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 2013 ਵਿੱਚ 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ" ਪੈਕੇਜ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ (ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ)	TSPs ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਗਈ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)
2004	4,855

2006	2,666
2007	89,108
2008	1,05,061
2009	1,43,044
2010	144,232
2011	1,60,251
2012	1,82,637
2013	2,04,221
2014	224,430
2015	2,37,676

XXXXXX

6. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹਿਮਤ "AGR" ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ।

7. "AGR" ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਡਰਾਫਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਖੰਡ 18.2 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ "AGR" ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸਾਲਾਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਡਰਾਫਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"19. 'ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ:

19.1 ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ:

ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਇੰਸਟਾਲੇਸ਼ਨ ਚਾਰਜ, ਲੇਟ ਫੀਸ, ਹੈਂਡਸੈੱਟ (ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟਰਮੀਨਲ ਉਪਕਰਣ ਆਦਿ) ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਵਿਆਜ, ਲਾਭਅੰਸ਼, ਵੈਲਿਊ ਐਡੇਡ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਪੂਰਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਐਕਸੈਸ ਜਾਂ ਇੰਟਰਕਨੈਕਸ਼ਨ ਚਾਰਜ, ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

19.2 "ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ (AGR)" 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, AGR ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

I. PSTN/PLMN ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲ ਚਾਰਜ (ਐਕਸੈਸ ਚਾਰਜ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਯੋਗ/ਹੱਕਦਾਰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;
II. ਰੋਮਿੰਗ ਮਾਲੀਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਯੋਗ/ਹੱਕਦਾਰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ;

iii. ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।

19.3 ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਵਰਤੋਂ ਚਾਰਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ AGR ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਭਾਗ VII ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

8. ਡਰਾਫਟ ਲਾਇਸੰਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਲਾਇਸੰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਨੁਬੰਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸ ਫੀਸ ਦਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟ (ਅੰਤਿਕਾ-II ਤੋਂ ਅਨੁਬੰਧ-II) ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਂਡ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਕੜੇ/ਮਾਲੀਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤਮ AGR/ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 701

9. 01.03.2001 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਬੇਸਿਕ ਟੈਲੀਕਾਮ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੇਵਾ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:

"ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਪਾਸ-ਥਰੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗ ਅਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਖਰਚਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਸਲ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਇੱਕ

ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਆਜ, ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਦਿ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਮਦਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਕਮਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ICAI, SEBI ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

P & L ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ..... ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੈਬਿਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਲਈ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਮਾਨ, ਤਰਕਹੀਣ, ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਰਾਈਟ-ਬੈਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਿਆਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਉਸੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਕੂਲ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ (ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਨਹੀਂ) ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਕੇਤਕ ਸੂਚੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ

ਬੇਲੋੜੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

10. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਬੰਧਤ ਟੈਲੀਕਾਮ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਉਠਾਈਆਂ, ਤਾਂ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਬੇਸਿਕ ਟੈਲੀਕਾਮ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਟੈਲੀਕਾਮ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਟੈਲੀਕਾਮ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(a)(i) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14(A)(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'TDSAT' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 1997 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "TRAI ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) 2003 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 07 ਹੈ। ਇਹ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਟੈਲੀਕਾਮ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ 'AGR' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਆਮਦਨ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ, ਕਾਲਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟ, ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ, ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਸਰਵਿਸ ਫੰਡ (USF) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਆਦਿ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ 31.08.2000 ਨੂੰ TRAI ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਨਵੇਂ ਬੇਸਿਕ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

ਕੀਤੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ TRAI ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ A, B ਅਤੇ C ਸਰਕਲਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 12%, 10% ਅਤੇ 8% ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਬੇਸਿਕ ਆਪਰੇਟਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

11. AGR ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ:

"48) ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ;

50) ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਜ, ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਦਿ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਮਦਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਕਮਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ICAI, SEBI ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

51) ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

52) ਕਿਉਂਕਿ P & L ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਜੋ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ;

53) ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੈਬਿਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ;

54) ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਲਈ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ;

57) ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ (ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਨਹੀਂ) ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ;

12. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਲੀਕਾਮ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ 2003 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ:

“a) ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰੋ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਸਿਰਫ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਈਟ ਆਫ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 26.7.01 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤੁਲੀਆਂ, ਛੋਟਾਂ, ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ ਅਤੇ USO ਫੰਡ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਆਦਿ

ਦਾ ਮੁੱਲ, ਗਣਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

b) ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 7.5.03 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ/ਸੈਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

XXXXXX

(c) ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 21.8.02, 9.8.02, 14/21.1.03, 23.1.03, 7.3.03 ਦੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੀ.ਐਸ.ਓਜ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ;

d) ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ TRAI ਦੀਆਂ 31.8.00 ਅਤੇ 31.10.00 ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ;

e) ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 26.7.01 ਜਾਂ 7.5.03 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 26.7.01 ਜਾਂ 7.5.03 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਸਮੇਤ BSOs ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰੇ।

13. ਉੱਪਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਮੂਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ TDSAT ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਮਲਾ TRAI ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ AGR ਅਤੇ AGR ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ TRAI ਨਾਲ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ TRAI ਨੂੰ ਭੇਜਦੇ ਸਮੇਂ TDSAT ਨੇ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। TDSAT ਨੇ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਅਕਤੂਬਰ 2006 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਅਗਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ (ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 07.07.2006, ਕੋਰਮ: ਜਸਟਿਸ ਐਨ. ਸੰਤੋਸ਼ ਹੇਗੜੇ, ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਡੀ.ਪੀ. ਸਹਿਗਲ, ਮੈਂਬਰ)।

14. 07.07.2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(1)(a) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਬਾਰੇ TRAI ਤੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ TRAI ਨੇ ਕੋਈ

ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ TRAI ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ TRAI ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 07.07.2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ 2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, TRAI ਨੇ AGR ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 07.07.2006 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84/2007 19.01.2007 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 705

15. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ TRAI ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ TDSAT ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84/2007 ਵਿੱਚ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤੇ 19.01.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਹੈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ AGR ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, TDSAT ਨੇ 30.08.2007 ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ 07.07.2006 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84/2007 ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 07.07.2006 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ "AGR" ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੈਂਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, TDSAT ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ AGR ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੈਂਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 30.08.2007 ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ AGR ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ:

“(i) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ, ਭਾਵੇਂ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ii) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੱਚਤ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

XXXXXX

(iii) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲਾਭ 'ਤੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼, ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲਾਭ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।

(iv) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਵੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

(v) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਖਰਾਬ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ TRAI ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(vi) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(vii) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਟਾਵਰਾਂ, ਡਾਰਕ ਫਾਈਬਰ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 707

(viii) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਂਡਰਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰੀਆਂ, ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ/ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਫੀਸ, ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਖਰਚੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ

ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

(ix) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

(x) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ TV ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੱਖਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਹਨ।

(xi) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੈਂਡਸੈੱਟਾਂ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

(xii) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ USO ਫੰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(xiii) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ADC (ਐਕਸੈਸ ਡੈਫਿਸਿਟ ਚਾਰਜ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

(xiv) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪੋਰਟ ਚਾਰਜ, ਇੰਟਰਕਨੈਕਸ਼ਨ ਸੈਟਅਪ ਚਾਰਜ, ਲੀਜ਼ ਲਾਈਨਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ,

ਰੋਮਿੰਗ ਸਿਗਨਲਿੰਗ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

(xv) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ, ਮੁਆਫੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

(xvi) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇੰਟਰਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(xvii) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀ ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ

ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ, ਇਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

16. TDSAT ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 30.08.2007 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2011) 10 SCC 543 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:

"(i) ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 7-7-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੀ 2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 19-1-2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ [ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, 2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84] ਦੁਆਰਾ 19-1-2007 (SC)) ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 7-7-2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਨਾ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ।

(ii) ਕੀ TRAI ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਮੇਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(iii) ਕੀ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 7-7-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 7-7-

2006 ਦਾ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 709

(iv) ਕੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

17. ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84 ਵਿੱਚ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤੇ 19.01.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ 2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84 ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਉਠਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ:

"1. ਕਿਉਂਕਿ TDSAT ਦੁਆਰਾ 7-7-2006 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ, ਗਲਤ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਕਿਉਂਕਿ TDSAT ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

3. ਕਿਉਂਕਿ TDSAT ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

4. TDSAT ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਕਿਉਂਕਿ TDSAT ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਅਤੇ 'ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (sic ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਕਿਉਂਕਿ TDSAT ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ/ਟੈਲੀਕਾਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 1 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ "AGR" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

19. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ TRAI ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

37. ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ, ਸਾਂਭਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ।

39. ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ।

40. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬ੍ਰੇਵਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ((2004) 11 SCC 26] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਰ ਸ਼ੰਕਰ ਕੇਸ [(1975) 1 SCC 737] ਅਤੇ ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [(1975) 2 SCC 633] ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 121 ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 106 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ 1997 ਵਿੱਚ TRAI ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 711

41. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (e) ਵਿੱਚ "ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਨਤਕ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 (ea) "ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।) "ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ" ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। TRAI ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ।

43. TRAI ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, TRAI ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖ-

ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਪਰ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ TRAI ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਮਤਭੇਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

44. TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (a) ਅਧੀਨ TRAI ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਉਲਟ, TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (b) ਅਧੀਨ TRAI ਦੇ ਕੰਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (b) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (b) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (ix) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਣੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਏਗਾ। TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (c) ਦੇ ਤਹਿਤ TRAI ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ TRAI ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੰਮ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ। TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (c) ਅਤੇ (d) ਤਹਿਤ TRAI ਦੇ ਇਹ ਕੰਮ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਖੰਡ (a) ਦੇ ਤਹਿਤ TRAI ਦੇ ਕੰਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ਯੋਗ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖੰਡ (b), (c)

ਅਤੇ (d) ਅਧੀਨ TRAI ਦੇ ਕੰਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਪੰਜਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (a) ਤਹਿਤ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ ਖੰਡ (b) (c) ਅਤੇ (d) ਦਾ।

45. ਇਸ ਲਈ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ TRAI ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (a) ਅਧੀਨ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਯੋਗ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (b), (c) ਅਤੇ (d) ਅਧੀਨ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। TRAI ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (a) ਤਹਿਤ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (b), (c) ਅਤੇ (d) ਅਧੀਨ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਲਈ TRAI ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 713

46. TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (a) (i) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ea) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ

ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (e) ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (e) ਅਤੇ 2 (ea) ਵਿੱਚ "ਮਤਲਬ" ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(e) ਅਤੇ 2(ea) ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਆਫ ਸਟੈਚੁਟਰੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ, 12ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 179-80 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"... ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 'ਮਤਲਬ' ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;"

47. TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(a)(i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ, ਇਸ ਲਈ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (a) ਵਿੱਚ "ਕੋਈ" ਸ਼ਬਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ "ਕਿਸੇ ਵੀ" ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

48. ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 22-7-1999 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਖੰਡ (iii) ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ 1-8-1999 ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ PSTN ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ DOT/MTNL ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਲ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਖੰਡ (iii) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਬਾਰੇ, ਬਲਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੰਡ (iii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੇ 22-7-1999 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਖੰਡ (iii) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ ਬਲਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ

ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

49. ਜੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਫਰਮ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 715

50. TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1)(a)(i) ਤਹਿਤ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ 7-7-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ

ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ, TRAI ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। TRAI ਅਤੇ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਜੋ ਭਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ 'ਤੇ TRAI ਨਾਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਬਾਰੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ TRAI ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(1)(a) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ 30-8-2007 ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ TRAI ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ TRAI ਐਕਟ, 1997 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਸੀ।

53. ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ [(2000) 3 SCC 5] ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਮਾਲਕ, ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟੋਲ ਐਕਟ, 1851 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੋਲ ਰਾਹੀਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਪੁਲ ਦੀ ਅਸਲ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਰਕਮ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੋਲ ਐਕਟ, 1851 ਦੀ ਧਾਰਾ 2

ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਟੋਲ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਪਾਬੰਦੀ 'ਟੋਲ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਹੀ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਠੇਕੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

XXXXXX

55. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੀਂ ਹਰ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [(1975) 1 SCC 737) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਅਨਾਬੇਸ਼ਾਹੀ ਵਾਈਨ ਐਂਡ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ [(1988) 2 SCC 25: 1988 SCC (ਟੈਕਸ) 147], ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਇਸਾਕ ਪੀਟਰ [(1994) 4 SCC 104), ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ [(1996) 5 SCC 740), ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸੀਟੀ ਫ੍ਰੇਕਸ ਲਿਮਟਿਡ [(2003) 4 SCC 748), ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬ੍ਰੇਵਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [(2004) 11 SCC 26), ਸ਼ਿਆਮ ਟੈਲੀਲਿੰਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [(2010) 10 SCC 165: (2010) 4 SCC (CIE) 99] ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੈਲੂਲਰ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [(2010) 10 SCC 174: (2010) 4 SCC (civ) 108] ਵਿੱਚ, ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ

ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ TRAI ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਵਿਚਾਲੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

20. ਕਾਨੂੰਨ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 59 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

“59. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ 7-7-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 7-7-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੱਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

21. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੌਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 63 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

“63. TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(a)(i), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ 7-7-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ

ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 30-8-2007 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ।

22. ਆਖਰਕਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 30.08.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਰਾ 67 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ:

XXXXXX

"67. ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ (supra ਪੈਰਾ 1-66) ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

23. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਬੰਧਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸਾਂ/ਮੰਗ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਬਾਰਾ TDSAT ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। TDSAT ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਏ.ਜੀ.ਆਰ. ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਖੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ:

"1. ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੈਪ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਭ।

2. ਪੂੰਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ।

3. ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ।

ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ।
4. ਲੇਟ ਫੀਸ ਦੀ ਮੁਆਫੀ।

5. ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਗਾਹਕ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ।

6. ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਅਤੇ PSTN ਪਾਸ-ਥਰੂ ਚਾਰਜ

(PSTN - ਪਬਲਿਕ ਸਵਿਚ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੈੱਟਵਰਕ)

7. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ।

8. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।

9. 214 ਐਫਸੀਸੀ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਯੂਐਸਏ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ (ਭਾਰਤੀ ਬਿਲਗੋ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)
10. ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ
(ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਹੈਕਸਾਕਾਮ ਵਿੱਚ ਸਿਸਤੇਮਾ ਸ਼ਿਆਮ ਦਾ ਕੇਸ)

11. ਇੱਕ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਜਿੱਥੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ (ਵੀਡੀਓਕਾਨ ਅਤੇ ਐਸ ਟੈਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ)

12. ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ

13. ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਵਿਆਜ।

XXXXXX

24. TDSAT ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੈਪ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ TDSAT ਨੇ 30.08.2007 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ AUSPI(Supra) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ TDSAT ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ AUSPI (supra) ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

(i) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।

(ii) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਛੋਟ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ।

(iii) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ।

(iv) ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ।

(v) ਪੂੰਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ।

(vi) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਗਾਹਕ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਰਕਮ।

(vii) ਮੁੜ ਵਿੱਚ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ।
(viii) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਲੇਟ ਫੀਸ ਦੀ ਮੁਆਫੀ।

(ix) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਅਤੇ PSTN ਪਾਸ-ਥਰੂ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਲਾਭ।

(x) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ।

(xi) ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਜਿੱਥੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।
(xii) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਆਮਦਨ।

(xiii) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(xiv) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੁਆਫ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(xv) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਅੰਤਰ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰਜ਼ਾ।

(xvi) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : IP -1 ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮਾਲੀਆ।

(xvii) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ।

(xviii) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ।

(xix) ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ :, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣਾ।

XXXXXX

ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ

26. ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਪੈਕੇਜ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ 1999 ਸ਼ਾਸਨ" ਹੈ, ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ

ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'TSPs') ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ, ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ, ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ।T ਮਹਾਂਸ਼ਕਤੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਲ 2010 ਤੱਕ ਟੈਲੀਡੈਨਸਿਟੀ ਨੂੰ 0.4 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 4 ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਲ 2000 ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈਟ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਸਿਖਲਾਈ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਉਪਕਰਣ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਅਤੇ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਨ।

27. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਮਤ ਸੀ। ਇਰਾਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿਚੋਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਖੇਤਰਾਂ, ਪੇਂਡੂ, ਕਬਾਇਲੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਸਰਵਿਸ ਓਬਲਿਗੇਸ਼ਨ ਫੰਡ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'USOF') ਤਹਿਤ 49.120 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ "ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਮਿਸ਼ਨ" ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਆਪਟੀਕਲ ਫਾਈਬਰ ਕੇਬਲਾਂ ਪਾਉਣ ਸਮੇਤ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ 59,774 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧ ਦੇਣਦਾਰੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'AGR') ਮਾਲੀਆ ਵੰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 13 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 2013 ਵਿੱਚ 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ, 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ USOF ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28. 2004 ਤੋਂ 2015 ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੰਡ 19.1 ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ AGR ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਖੰਡ 19.2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ। 1999 ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 721

“2. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ NTP -99 ਵਿੱਚ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਕੇਜ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ UOI ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਸੈਲੂਲਰ ਅਤੇ ਬੇਸਿਕ ਸਰਵਿਸ ਆਪਰੇਟਰਾਂ (COAI) ਅਤੇ ABTO ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 31.07.1999 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪੈਕੇਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ।

3. ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

29. ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'DOT') ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਗੀ। ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"1.1 ਸਰਕਾਰ ਦੀ 'ਮਾਲੀਆ ਵੰਡ' ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਮਾਲੀਆ' ਦਾ ਗਠਨ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਓਨੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿੰਨੀ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਪ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਜੋਂ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਿਰਫ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਧ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

XXXXXX

1.2 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, 'ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਸਾਡੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਇਸ ਦੇ ਮਾਪ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ **ਸਰਲ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।** ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ (ਜੋ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ), **ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰੀ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ**

ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ, ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਆਦਿ।

1.3 **'ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ (ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘੱਟ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ) ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 'ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਕਈ ਵਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇ।** ਬੇਸ਼ਕ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ।

1.4 ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਲਾਨਾ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ **ਇਕਸਾਰ ਲੇਖਾ ਨੀਤੀਆਂ** ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 723

30. ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ, ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

31. 21.5.2001 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ AGR ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ।

32. TSPs ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਇਰਲਾਈਨ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਆਮਦਨ/ਵਿਭਿੰਨ ਰਸੀਦਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ AGR ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਖੰਡ 20.2 ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਸਲ ਮਾਲੀਆ (ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ) ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਸੀ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ।

33. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦੇ ਖੰਡ 20.4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਨੁਬੰਧ-II ਵਜੋਂ ਦੱਸਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਰਮੈਟ "ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਫੀਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਾਰਮੈਟ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਾਰਮੈਟ ਅਨੁਬੰਧ-II ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। TSP ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵੇਲੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ (AS-9) ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 211 (3B) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

34. ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 211 (3A) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਲਨ ਲਈ, ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। AUSPI ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2003 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ AGR ਸਿਰਫ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885

ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 2002 ਅਤੇ 2003 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2005 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 82 ਵਿੱਚ, 28.3.2003 ਅਤੇ 13.7.2004 ਦੇ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ AGR ਦੀ ਗਲਤ ਐਂਟਰੀ ਕਾਰਨ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਰੇਟਰਾਂ/ਸਰਕਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ AGR ਦੀ ਗਣਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰੇ, ਨਾ ਕਿ ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲੀਆ ਆਮਦਨ ਨੂੰ AGR ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰੇ।

XXXXXX

35. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1885 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ AGR ਅਤੇ WPC ਚਾਰਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਸਟੇਟਮੈਂਟ, ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ

ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। TRAI ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ AGR ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ/AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਅਰਥ ਨਾਲ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ AUSPI ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

36. TSPs ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਜੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਡਾ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਵਿਨ ਗੁਲਾਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਅਦੀਨਾਰਨਨ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀ ਯੂ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਚੇਤਨ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਅਰਥ AS -9 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਨਕਦੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਜੋ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਮਾਲੀਆ ਨਕਦ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਸਾਰੀਆਂ ਆਮਦਨਾਂ ਜੋ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਾਲੀਆ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ AGR ਦੇ ਸਿਰਫ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ, ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

37. ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੰਡ 20.6 ਅਤੇ 22 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 211 (3A) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 211 (3C) ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
38. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2007) 13 SCC 673 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

39. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 2003 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ 11.7.2003 ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਆਦ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ AS-9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ AS-9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

40. ਇਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ (a) ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (b) ਇਹ ਕੁੱਲ

ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਲੀਆ; ਅਤੇ (c) ਇਸ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਕੇਵਲ ਖੰਡ 19.2 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖੁਦ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੰਡ 20.6 ਅਤੇ 22.7 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਵਪਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

41. ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ AGR ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੀਆਂ। ਖੰਡ 19.4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਕੰਪਨੀ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰਾਂ

ਲਈ ਪੰਜ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਉਸੇ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਖੰਡ 20.4 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਕਾ -2 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਨੁਬੰਧ-2 ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਹੈ ਜੋ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਰਸੀਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

42. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲੀਆ AGR ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੰਟਰਾ ਪ੍ਰੋਫੈਰੈਂਟਮ ਨਿਯਮ ਲਈ ਖੰਡ 19.1 ਅਤੇ 19.2 ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

43. ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਸੀਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਹਰੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

44. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ 1999 ਦੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ, ਜੋ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ TSPs ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਉੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ

ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜੋ 1999 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਅੰਕੜੇ ਸਰਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਔਖਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ, ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਕੋਈ ਸੈਟ-ਆਫ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿੱਤੀ ਬੂਸਟਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ AGR ਨੂੰ ਫਾਰਮੈਟ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਅਨੁਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮੈਟ ਅਨੁਬੰਧ-II ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਖੰਡ 19 ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

45. ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ AS -9 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ AS -9 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

46. ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਕੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ 2011 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ TSPs ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾ ਕੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ AS -9 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਵੀ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਏਗਾ।

47. ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

(i) ਇੰਸਟਾਲੇਸ਼ਨ ਖਰਚੇ;

(ii) ਲੇਟ ਫੀਸ;

(iii) ਹੈਂਡਸੈੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ;

(iv) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟਰਮੀਨਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਆਮਦਨ, ਆਦਿ।

(v) ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ;

(vi) ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ;

(vii) ਵੈਲਿਊ ਐਡੇਡ ਸੇਵਾਵਾਂ;

(viii) ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਰਚਿਆਂ ਵਜੋਂ ਪੂਰਕ ਸੇਵਾ;

(ix) ਐਕਸੈਸ ਜਾਂ ਇੰਟਰਕਨੈਕਸ਼ਨ ਖਰਚੇ;

(x) ਰੋਮਿੰਗ ਖਰਚੇ;

(xi) ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਵੰਡ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ; ਅਤੇ

(xii) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ।

XXXXXX

48. ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

49. ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.4 AGR ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੋ (a) PSTN/PLMN ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ

(ਐਕਸੈਸ ਚਾਰਜ) ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਯੋਗ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; (b) ਰੋਮਿੰਗ ਮਾਲੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਰਾਹੀਂ TSPs ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

50. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। TRAI ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ TRAI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1)(a)(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ। TRAI ਕੋਲ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ TRAI ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, TRAI ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਕੋਲ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 729

51. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 22.7.1999 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਾਲੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਬਾਰੇ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

52. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ AS -9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, AS - 9 ਦੇ ਖੰਡ 4.1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"4.1 ਮਾਲੀਆ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੀਆਂ ਸਾਧਾਰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ, ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਕਦੀ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਗਾਹਕਾਂ ਜਾਂ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਏਜੰਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਕਦ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ।

53. ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ AS-9 ਦੇ ਖੰਡ 5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"ਵਿਆਖਿਆ

ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

XXXXXX

54. ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 20.6, 20.7 ਅਤੇ 22 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"20.6 ਸਾਲ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਅਨੁਕੂਲਨ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

20.7 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੰਡ 20.4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਤਿਮਾਹੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 7 (ਸੱਤ) ਕੈਲੰਡਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਲੇਖਾ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਤਿਮਾਹੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਿਆਨ ਅਨੁਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

x x x

22. ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

22.1 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ TRAI ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ।

22.2 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ:

a) ਲਾਇਸੰਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਹਰੇਕ ਪੂਰੀ ਤਿਮਾਹੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘੱਟ ਮਿਆਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲੇਖਾ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਲਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ (ਪੂੰਜੀਗਤ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ), ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ।

XXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 731

b) ਮੁਕੰਮਲ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਆਡੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਖਾ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਲੇਖਾ ਬਿਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।

c) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬਿਆਨ ਭੇਜੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿਮਾਹੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਤਿਮਾਹੀ ਲਈ ਸ਼ਰਤ 19 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲੇਖਾ ਹੋਵੇ।

22.3 (a) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ TRAI, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ (ਵਾਂ) ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

22.3 (b) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਰੇ ਬਿਲਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾ ਰਿਕਾਰਡਾਂ (ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਅਤੇ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ) ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

22.4 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਜਿਹੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

22.5 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ, ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਹਨ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਆਡੀਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਕੋਲ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਆਡੀਟਰਾਂ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

22.6 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡੀਟਰਾਂ" ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ/ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਵੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 22.5 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

22.7 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ TRAI ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

55. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਖੰਡ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 211 (3A) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 211 (3C) ਨੂੰ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (Supra) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"124. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਿਧਾਂਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਜ, AS ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜੋ ਹੁਣ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 211 (3-A) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਰਲੇਵੇਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਰਲੇਵੇਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

125. AS ਮਾਨਤਾ, ਮਾਪ ਅਤੇ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਪਤ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉੱਦਮ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨ "ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ" ਹਨ। ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਖੁਲਾਸੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ, ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼, ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ, ਬਾਂਡ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੁਮੇਲ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਮੁਦਰਾ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਮਤ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਖੁਲਾਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

56. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਅਤੇ DOT ਨੇ 2003 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 7 ਵਿੱਚ 11.7.2003 ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ AS -9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ, ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਟੈਸਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ AS -9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗਾ ਉੱਦਮ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਾਕ ਹੈ।

57. ਮਾਲੀਆ ਅਧਿਆਇ 4.08 ਕਿਮ ਲੇਵਿਸਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਸਵੀਟ ਐਂਡ ਮੈਕਸਵੈਲ, 1997 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕਲਾ ਦੀ ਮਿਆਦ' ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

58. ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਐਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨੇਰਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਚਿਕਿਤਸਾ

ਪ੍ਰਸਾਰਕ ਮੰਡਲਾ, (2010) 3 SCC 786 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"27. ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ "ਐਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨੇਰਿਸ" ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ" ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ "ਭਾਸ਼ਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ (ਜਦੋਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਐਲਿਪਸਿਸ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ [ਦੇਖੋ ਗਲੈਨਵਿਲੇ ਵਿਲੀਅਮਜ਼, ਐਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨੇਰਿਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਭਾਵ, 7 Conv (NS) 119) "

XXXXXX

59. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਲੀਆ AS -9 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲੀਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

60. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲੀਆ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ

ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ। ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੋਧਰਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, (1975) 1 SCC 199 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅਕਸਰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਖਿਆ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ, ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ; ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੀਮੇਕ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇੰਨਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਰਥ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ

ਇਤਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਧਿਰ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਕੋਰਬਿਨ ਆਨ ਕੰਟਰੈਕਟਜ਼, ਭਾਗ 3, ਪੰਨਾ 249 ਅਤੇ 254-56)

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 735

12. ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਵੀ ਉਹੀ ਹੈ:
"ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ... ਇਹ ਨਿਯਮ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 1888 ਤੋਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹਨ ... ਇਟਲੀ ਵਿਚ, ਧਾਰਾ 1362 (2) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਖੇਪ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ... 1969 ਦੀਆਂ ਸੰਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਆਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ (ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਕੋਡਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ) ਇੱਕ ਸੰਧੀ ਦੇ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਨੂੰ 'ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ': ਅਨੁਛੇਦ 31 (3) (b) [ਐਲ. ਸ਼ੂਲਰ ਏ.ਜੀ. ਬਨਾਮ ਵਿਕਮੈਨ ਮਸ਼ੀਨ ਟੂਲ ਸੇਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, (1973) 2 WLR 683, ਕਾਨੂੰਨ ਤਿਮਾਹੀ ਸਮੀਖਿਆ, ਭਾਗ 89, ਪੰਨਾ 464-65 ਬਾਰੇ ਪੀ.ਏ. ਮਾਨ ਦੇ ਨੋਟਸ ਦੇਖੋ)]।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਸਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਦਿਨ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਦੇ "ਵਿਆਖਿਆ" ਬਿਆਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ। ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਜਾਂਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ? ਜੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕ ਜਾਂ ਵਾਕ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗੁਪਤ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਖੁਦ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਣਕਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤਿੱਖਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗਾ, ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਸੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਾਧਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

"ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੈ? ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ 'ਨਹੀਂ' ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਓਡਰਜ਼ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, 5 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ. ਜੀ. ਡਵਰਕਿਨ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਨਾ 118-19) "

ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ, ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ "ਹਾਂ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੈਂਬ ਬਨਾਮ ਗੋਰਿੰਗ ਬ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਸਨ "ਕੀਮਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੀਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੀਅਰ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੁੰਦੀ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੀ ਰੱਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ

ਖਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

61. ਐਸ.ਕੇ. ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ (supra) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ AS - 9 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਧੀ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ AS -9 ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ICAI ਨੇ ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ AS -9 ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੱਧਰ -1 ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਯੋਗ ਸੀ ਪਰ 1.4.1983 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। IND AS -18 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। AS-9 ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ "ਨਾਮਾਤਰ" ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ IND AS -18, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ "ਵਾਜਬ" ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੈ। ਬਾਰਟਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ IND AS -18 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੂ AS -9 ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। AS -9 ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ IND AS -18 ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। AS -9 ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿਧੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ IND AS -18 ਸਿਰਫ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। AS - 9 ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਿਆ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। AS -9 ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਕਦ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ IND AS -18 ਅਤੇ AS -9 ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 737

62. ਸਪੁਰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਲਕੁਲ, ਉਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ AS -9 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 48 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਉਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਦੋਂ ਕਿ 2011 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

XXXXXX

63. ਫਿਰ ਵੀ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫਰਮ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ TRAI's ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ TRAI ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 7.7.2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ

ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ TDSAT ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਣਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਾਰੇ ਮੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ।

64. ਖੰਡ 20.6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੰਡ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਖੀ ਹੈ। ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, AS -9 ਦੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲੀਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਆਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

65. ਖੰਡ 20.4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਤਿਮਾਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ-II ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮੈਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ AS -9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਆਡੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਰਮੈਟ ਅਨੁਬੰਧ-II ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ AS-9 ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਕੁਝ ਕਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। AS - 9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਅੰਤਿਮ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ AS -9 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਲੇਖੇ - ਜੋਖੇ ਲਈ ਸਿੱਧੇ-ਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬਲਕਿ

ਸਿਰਫ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

66. ਹਾਲਾਂਕਿ AS-9 ਦੇ ਖੰਡ 4.1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਕਿ ਖੰਡ 19.1 ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਜਿਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। AS -9 ਦੇ ਖੰਡ 4.1 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਕਦੀ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ। ਜਦੋਂ AS -9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਨਕਦੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ, ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰ AS -9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ AS -9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੀਆਂ ਸਾਧਾਰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖੰਡ 4.1 ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। AS -9 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ

ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

67. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 211 ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ, ਵਿਚਲਨ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਲਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 211 (3A) ਅਤੇ 211 (3B) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"211 (3A) ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ।

(3B) ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ:-
(a) ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਲਨ;

(a) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਲਨ ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ
(b) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਲਨ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।
68. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ AS -9 ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਵਿਚਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

69. AUSPI ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7/2003 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਸਿਰਫ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ 26.7.2001 ਨੂੰ DOT ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, USO ਫੰਡ ਤੋਂ ਛੋਟਾਂ, ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 741

70. ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 82/2005 ਵਿੱਚ 28.3.2003 ਅਤੇ 13.7.2004 ਆਦਿ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਾਂ WPC ਚਾਰਜ, ਅਰਥਾਤ ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। DOT ਉਹ ਚੀਜ਼ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ

ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰੇ ਨਾ ਕਿ ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਮਾਲੀਆ/ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰੇ। DOT ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 11.4.2001 ਨੂੰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ, ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

71. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ 26.7.2001 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਟੀਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਮਾਲੀਆ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ TDSAT ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (supra) ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

72. ਕੰਟਰਾ ਪ੍ਰੋਫੇਰੈਂਟਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪਲਿਆ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, 2004 (3) SCC 694 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"6. ਜੇ "ਪ੍ਰਭਾਵ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸੰਕੀਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰੇਲ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰਭਾਵ" ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੰਪਰਕ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ "ਨੇੜੇ ਚੱਲਣਾ", "ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਦੂਜੀ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ" ਅਤੇ "ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰਭਾਵ" ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਦੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਕਾਰਨ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਨੁਕਸਾਨ ਇਸਦੇ "ਪ੍ਰਭਾਵ" ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਸ ਮਕਸਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪਾਲਸੀ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੁਝ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ 'ਤੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ "ਪ੍ਰਭਾਵ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਰੰਤ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਭਾਵ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 5, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਨਰਲ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚੰਦਮੁਲ ਜੈਨ AIR 1966 SC 1644 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ (AIR p. 1649, ਪੈਰਾ 11)

XXXXXX

"ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵੱਲੋਂ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

73. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਉੜੀਸਾ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (2016) 15 SCC 315 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"10. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ "ਵਰਬਾ ਚਾਰਟਾਰਮ ਚਾਲੀ ਅਸੀਪਿਉਨਟੂਰ ਕੰਟਰਾ ਪ੍ਰੋਫੈਰੈਂਟਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ 1 'ਤੇ ਮੈਕਗਿਲੀਵਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ:

[1] ~~ਲੇਗ-ਜੋਨਸ, ਲੈੰਗਮੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੰਸਕਰਣ) ਮੈਕਗਿਲੀਵਰੇ ਆਨ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ~~ ਲਾਅ (9 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਸਵੀਟ ਐਂਡ ਮੈਕਸਵੈਲ, ਲੰਡਨ 1997) ਪੰਨਾ 280 ਤੇ।

XXXXXX

"ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਉਲਟ ਨਿਯਮ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ - ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲੱਭਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

(ਫੁਟਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

11. ਕੋਲਿਨਵੈਕਸ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ[2] ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਲੰਘਣਾ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਖੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਆਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਕਸਰ ਬਹੁਤ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਸੀ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ, ਪਰ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਰਥ

ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਪਰ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲੱਭਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੇ ਪੂਰੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨਾਲ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਬਾਕੀ ਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

---

[2] ਰਾਬਰਟ ਅਤੇ ਮਰਕਿਨ (ਸੰਪਾਦਕ), ਕੋਲਿਨਵੈਕਸ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ (6 ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, 1990) ਪੰਨਾ 42 ਤੇ।

XXXXXX

74. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੰਟਰਾ ਪ੍ਰੋਫੈਰੈਂਟਮ ਦਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

75. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਕੋ ਇਕ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ AS -9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

(a) **ਵਾਨੀਆ ਸਿਲਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ C.I.T., ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, 1991 (4) SCC 22,** ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ: -

"11. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (47) ਵਿੱਚ "ਤਬਾਦਲੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਆਮ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ "ਤਬਾਦਲਾ" ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 45 ਵਿੱਚ "ਤਬਾਦਲਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ "ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ "ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ" ਸ਼ਬਦ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਯਾਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, "ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲਵੇਗਾ,

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਰਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਝਾਉਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ, ਵਟਾਂਦਰਾ ਆਦਿ। ਇਸ ਲਈ "ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 745

(B) **ਸਵਿਸ ਰਿਬਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 2019 (4) SCC 17**,

"109. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੱਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 5 (24-A) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 29-A (j) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨਾਲ "ਜੁੜਿਆ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ "ਜੁੜਿਆ" ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 29-A (j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 29-A(j) ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਿਰ" ਅਤੇ "ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਹੱਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

(c) **ਦੱਖਣੀ ਗੁਜਰਾਤ ਛੱਤ ਟਾਈਲਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, 1976 (4) SCC 601,**

3. ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀ 22 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਸਹੀ ਉਸਾਰੀ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੌਂ "ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ" ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ "ਸ਼ਾਮਲ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਲੈਣਗੇ, ਕੱਚੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਪੋਰਸੀਲੇਨ ਤੱਕ। ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪਟੇਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 22 ਵਿੱਚ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੈਂਗਲੋਰ ਪੈਟਰਨ ਛੱਤ ਦੀਆਂ ਟਾਈਲਾਂ ਸਮੇਤ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਟੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਨਾਮੀ ਵਸਤੂਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਬਲਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ "ਸ਼ਾਮਲ" ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਉਦੋਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ

ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਡਿਲਵਰਥ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸਟੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਵਾਟਸਨ ਦੇ ਅਕਸਰ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ "ਸ਼ਾਮਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਯਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਖੰਡ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ "ਸ਼ਾਮਲ" ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਥ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 22 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਸ਼ਾਮਲ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸਥਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 22 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੈਂ "ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ "ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ" ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ "ਕੁੰਭੜ ਉਦਯੋਗ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੇ ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ।

4. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਪਟੇਲ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੈ, ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਫਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਜਾਂ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਉਪਕਰਣ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਘਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੋਕਰੀ ਅਤੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਤਰਕੁੰਡੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਂਟਰੀ 22 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਤਰਕੁੰਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਪਟੇਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ "ਸਾਧਨ" ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ "ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਰਾਦਾ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਿਰਫ "ਸ਼ਾਮਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਲਚਕਦਾਰ ਨਿਯਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 19 ਨੂੰ ਲਓ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਸ਼ਾਮਲ" ਸ਼ਬਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 19 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 747

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੰਬਾਕੂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਐਂਟਰੀ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।
ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ 'ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ' ਵਿੱਚ ਤੰਬਾਕੂ (ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਤਣੇ ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਕ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਨਪੈਕ ਕਰਨਾ, ਤੋੜਨਾ, ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ, ਥ੍ਰੈਸ਼ਿੰਗ, ਮਿਕਸਿੰਗ, ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ, ਸੁਕਾਉਣਾ, ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਐਂਟਰੀ 3 ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 19 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੰਬਾਕੂ (ਬੀੜੀ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਤ) ਮਨੂਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।

ਐਂਟਰੀ 19 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ" ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਜਾਂ ਜਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ "ਸ਼ਾਮਲ" ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਂਦੇ

ਹਨ। ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜੋੜਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਅਬਦਾਂਤੀ ਕੈਟੇਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਐਂਟਰੀ 22 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨੌਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ "ਸ਼ਾਮਲ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਸ਼ਾਮਲ" ਇੱਥੇ 'ਸਾਧਨਾਂ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸੀਮਾ ਹੈ; ਇਹ ਉਸ ਅਰਥ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 22 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੰਭੜਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਸ਼ਾਮਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਲਵਰਥ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸਟੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਵਾਟਸਨ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਜੋਂ "ਸ਼ਾਮਲ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਲਾਈਨਾਂ ਹਨ:

XXXXXX

"ਪਰ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ

ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 'ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਗਲੋਰ ਪੈਟਰਨ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਟਾਈਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਐਂਟਰੀ 22 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

76. ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਹੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟਤਾ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੋਣਾ; ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਸਟੈਂਡਰਡ -9 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਹੈ।

77. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਖੁਦ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਜਨਰਲ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚੰਦਮੁਲ ਜੈਨ, AIR 1966 SC 1644 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਬੀਮੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਾਲਸੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਕਵਰ ਨੋਟ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਵਰ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਇਸ

ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਆਰੀ ਪਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਪਾਲਸੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਵਰ ਨੋਟ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜਾਂ ਕਵਰ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਵਰ ਨੋਟ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਕਵਰ ਨੋਟ, ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਵਰਗੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਪਾਰਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਪਾਰਕ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਵਰ ਨੋਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਲਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਥਾਈ ਕਵਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਬੰਧ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੀਮੇ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

XXXXXX

ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਕਵਰ ਨੋਟ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉਬਰੀਮਾ ਫਿਡੇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਦੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਅਯੋਗ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕੰਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਵਰ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਲਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਵਰ ਨੋਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਜਬ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਕਵਰ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗਲਈ ਮਿਆਰੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੀਮੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ, ਚੱਕਰਵਾਤ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

78. ਐਮ.ਆਰ. ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਟਰੈਕਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੋਮ ਦੱਤ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, (2009) 7 SCC 696 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: "24. ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (5) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼, ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

(2) ਦੂਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

(3) ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਉਚਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 751

(ii) ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਆਮ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਮ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਸਿਰਫ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ।

(iii) ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ), ਤਾਂ, ਕੇਵਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ/ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(iv) ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੁਤੰਤਰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ (ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਟਰੇਡ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਿਆਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

(v) ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੀਆਂ (ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ

ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ), ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

79. ਸਪੁਰਦਗੀ ਭਾਵੇਂ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਗੱਲ ਲੈ ਕੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ AS -9 ਰਾਹੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਭਰਤਾ 2003 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ DOT ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ AS -9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ। ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਲਝਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁਖੀ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।
80. ਇਹ ਦਲੀਲ ਸੁਜ਼ੂਕੀ ਪਰਸਰਾਮਪੁਰੀਆ ਸੂਟਿੰਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ, (2018) 10 SCC 707 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"12. ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ

ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਬਦਲਾਅ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2011) 7 SCC 69 ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: (SCC ਪੰਨਾ 86, ਪੈਰਾ 50)

"50. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਤਰੰਜ ਦੀ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 753

13. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਪਾਇਲਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ DGCA ਦੀ ਜੁਆਇੰਟ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ (2011) 5 SCC 435 ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: (SCC ਪੰਨਾ 443, ਪੈਰਾ 12)

"12. ਚੋਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਐਸਟੋਪੇਲ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਐਸਟੋਪੇਲ ਉਪ-ਚੋਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪਾਈਸ (ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਈਸਟੋਪੇਲ) ਵਿੱਚ ਐਸਟੋਪਲਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ। ... ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਲੈਣਾ ਇਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਕੇ ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਲੰਬਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

81. ਜਲ ਮਹਿਲ ਰਿਜੋਰਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ, (2014) 8 SCC 866 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"4. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਾਜ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਲਟ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

5. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

6. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਿਰ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵਕੀਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।"

XXXXXX

82. ਏ.ਪੀ. ਡੇਅਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰੈੱਡੀ, (2011) 9 SCC 286 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

"40. ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੂਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਰਾਜ" ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਜ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਲਟ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਸਟੋਪੇਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਏਜੰਡਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਆਦਿ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਓਂਕਾਰ ਲਾਲ ਬਜਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ

(2003) 2 SCC 673, ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, (2006) 4 SCC 683 ਅਤੇ ਟੀ.ਐਨ. ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ, (2011) 8 SCC 737)"

83. ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ DOT ਨੇ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 1999 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਾਲੀਆ-ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ 2003 ਅਤੇ 2005 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਅਤੇ ਰਾਹਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਈਟਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ। TSPs ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2011 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ AS - 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ

ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

84. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ AGR ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ AGR ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਤਾਂ ਖੰਡ 2.2 (b)(ii) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ AGR ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖੰਡ 55 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਖਾਤਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੰਡ 22.1,22.2 ਅਤੇ 22.3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਖਾਤਾ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਨਕਦੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਰਕਮ ਜੋ AS -9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੰਡ 22.1,22.2 ਅਤੇ 22.3 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਖਾਤੇ ਬਣਾਉਣ, ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼

ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਖੰਡ 22.1 ਅਤੇ 22.2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22.3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ TRAI ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੰਡ 22 ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

85. ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 18.1 ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਕੰਪਨੀ 5 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ 5 ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ; DOT ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਅਨੁਸਾਰ AGR ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 5 ਗੁਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਦ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

86. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੀਮਤ ਮਿਲਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਵੰਡ, 2012 (10) SCC 1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮ ਭਲੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰੀਨਾਰਾਇਣ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1972) 2 SCC 36 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"13. ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 29 ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ 6 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੂਵਰਜੀ ਬੀ. ਭਰੂਚਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਥੋਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੀਕੇਜ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1)(g) ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਉੱਠ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਭਵ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੋਲੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਮਾਪਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬੋਲੀਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ - ਦੇਖੋ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਭੀਮਸੇਨ ਵਲਾਇਤੀ ਰਾਮ, (1970) 2 SCR 594, ਸਿਰਫ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਕੇ, ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (g) ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 14 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ

ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਪਲਬਧ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ...."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 757

87. ਹਰ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, 1975 (1) SCC 737; ਏ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਅਨਾਬੇਸ਼ਾਹੀ ਵਾਈਨ ਐਂਡ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ, (1988) 2 SCC 25; ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਇਸਾਕ ਪੀਟਰ, (1994) 4 SCC 104; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ (1996) 5 SCC 740, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸੀਟੀ ਡਰਿੰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ, (2003) 4 SCC 748 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬ੍ਰੇਵਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, (2004) 11 SCC 26 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ

88. ਧਾਰਾ 4 (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। DOT ਨੇ ਖਰਦਾਹ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰੇਮੰਡ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, 1963 (3) SCR 183 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ AGR ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ, ਮਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ, ਮਾਲੀਆ

ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਵੈਇੱਛਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਸਾਕ ਪੀਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 4 SCC 104 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

XXXXXX

"26. ..... ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ (ਰਾਜ) ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਜੋ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ) ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ, ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਵੈਇੱਛਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ

ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਘਾਟੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਝੱਲਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ, ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ, ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਠੇਕਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 759

89. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਲਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਆਮ ਟੈਲੀਲਿੰਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 2010 (10) SCC 165 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"21. ਪੈਕੇਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ 8 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 7.3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ 29-5-2001 ਨੂੰ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

22. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਤਹਿਤ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੰਗ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

23. ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਬੋਝ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

28. ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

90. ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੀਤੀ, 1999 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੈਲੂਲਰ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 2010 (10) SCC 174 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"8. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 31-7-1999 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨਾ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਔਖੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 31-7-1999 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

91. ਕੇਂਦਰੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੋਜੋ ਨਾਥ ਗਾਂਗੁਲੀ, 1986 (3) SCC 156 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ DOT ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 2009 (4) SCC 35 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"8. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 31-7-1999 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨਾ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਔਖੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 31-7-1999 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 761

92. ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਾਵੇਰੀ ਕੌਫੀ ਟਰੇਡਰਜ਼, ਮੈਂਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਹਾਰਨਰ ਰਿਸੋਰਸਜ਼ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ) ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (2011) 10 SCC 420) ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 'ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਢੀ', 'ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਢਿੱਲੀ' ਜਾਂ 'ਅੜਿੱਕਾ ਅਤੇ ਝਿੜਕਣ' ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸੰਚਾਰ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਹੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ।

93. ਆਰ.ਐਨ. ਗੋਸਾਈਂ ਬਨਾਮ ਯਸ਼ਪਾਲ ਧੀਰ, AIR 1993 SC 352 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“10. ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਚੋਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਉਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।”

94. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਲੀਆ ਮੁਖੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਾਂ ਹੇਠ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

XXXXXX

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਛੋਟ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ:

95. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 3 ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ: (i) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ; (ii) ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ; (iii) ਸਦਭਾਵਨਾ ਛੋਟ, ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤਾਂ।

96. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਛੋਟ ਘੱਟ ਬਿਲਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਉਠਾਏ ਗਏ ਚਲਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਿਲਿੰਗ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਿੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਧੇਰੇ ਰਕਮ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿੱਲ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਲਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ ਨੂੰ ਵੀ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਛੋਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੈੱਟਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਨੈੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

97. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਣਾਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ

ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਚਲਾਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਚੂਨ ਮੁੱਲ (MRP) 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਛੋਟ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਮਾਲੀਆ ਛੋਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਦੱਸੀ ਗਈ/ਸਹਿਮਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਸਹਿਮਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਚਲਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਛੋਟ ਦੇ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ MRP ਇਸ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

98. ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੁਆਫੀ, ਛੋਟ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਲਤ ਬਿਲਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਅੰਤਰ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

99. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਛੋਟ ਨੂੰ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਕਦੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਟੈਲੀਕਾਮ ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਕਮ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ

ਇੱਕ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨਕਦੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

100. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ AS-9 ਦੇ ਜਰੂਰੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ICAI ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟਾਂ, ਕਟੌਤੀਆਂ, ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਦੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਮਾਤਰਾ-ਅਧਾਰਤ ਛੋਟ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

101. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

102. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ "ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ" ਅਤੇ "ਗਾਹਕ ਦੀ ਛੋਟ" ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ AS -9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਾਈਡੈਂਸ ਨੋਟ 5 ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਹੈ ਅਤੇ DOT ਨੇ 11.7.2003

ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਛੋਟਾਂ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

103. "ਗਾਹਕ ਦੀ ਛੋਟ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਾਂ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਹ ਛੋਟਾਂ ਟੈਰਿਫ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਗਾਹਕ ਕੋਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਮੁਫਤ ਮਿੰਟਾਂ/ਕਾਲਾਂ /SMS/ VAS/ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਾਹਕ ਕਿਸੇ ਪਲਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਓਪਰੇਟਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਡੇਟਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। DOT ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ/SMS/VAS/ਡਾਟਾ ਲਈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਕਮ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਛੋਟਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਗਾਹਕ 'ਤੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਜੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

XXXXXX

104. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਰਕਮ। ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 23/3/97/-S.T. ਮਿਤੀ 13.10.1997, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਿਰਫ ਸੈਲੂਲਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਅਕਸਰ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕੋ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ 8 ਤੋਂ 10 ਆਪਰੇਟਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਮੁਕਾਬਲੇਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਛੋਟਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ DOT ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ।

105. DOT ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੋਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਵਪਾਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਛੋਟਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ "ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਤਰਾ-ਅਧਾਰਤ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ "ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ AGR ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਵਕ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਚੇਤੰਨਤਾ ਨਾਲ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ AGR ਦੀ

ਗਣਨਾ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਬਿਲਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ (i) ਕਹਿਣ ਲਈ, ਕੰਪਨੀ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ 70 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਛੋਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕੰਪਨੀ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਪਰ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਛਪਾਈ ਆਦਿ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ "ਖਰਚਿਆਂ" ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਉਲਟ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। DOT ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪਹਿਲਾਂ TDSAT ਦੁਆਰਾ 30.08.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ 'ਤੇ ਛੋਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ TDSAT ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹਨ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 765

106. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ 26.7.2001 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ, ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ, ਛੋਟਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਛੋਟਾਂ, ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ ਅਤੇ USO ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 2003 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ 26.7.2001 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਮ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 26.7.2001 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

107. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ "ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੱਲ ਰਕਮ, ਬਿਨਾਂ ਸੈਟ-ਆਫ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਸਮੇਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਝਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ, ਛੋਟਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ 2011 ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਲਦਾਰ (circuitous) ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ AS -9 ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ AS -9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। AS -9 ਵਿੱਚ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਈ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਮਾਲੀਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। AS - 9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਖਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ AS -9 ਸਿਰਫ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਹੈ ਭਾਵ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, 'ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ' ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਹੈ ਜੋ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ AS -9 ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। DOT ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ, ਆਖਰਕਾਰ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ-ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਲਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

108. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (supra) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ - 9 ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ IND AS -18 ਦਾ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। AS -9 ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਨਾਮਾਤਰ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾਮਾਤਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ AS -9 ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। AS - 9 ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲੀਆ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨਕਦ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਜੋਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। AS - 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਜਬ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

109. ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਫਲਾਈਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਆਨਲਾਈਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਚ ਨਕਦ ਵਾਪਸੀ ਇਨਾਮ, ਛੋਟ ਕੂਪਨ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਪੁਆਇੰਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਕੂਪਨ, ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਕੂਪਨ, ਨਕਦ ਛੋਟ, ਕੈਸ਼-ਬੈਕ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪੁਆਇੰਟ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। IND AS -18 ਰੈਵੇਨਿਊ ਜਾਂ IND AS -115 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

110. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰਜ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2005) 3 SCC 787 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਲਾਅ), ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਟੈਕਸ), ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਡਵਾਨੀ ਓਰਲਿਕੋਨ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ, (1980) 1 SCC 360 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੈਟਾਲਾਗ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਪਾਰ ਛੋਟ ਨਕਦ ਛੋਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਨਕਦ ਛੋਟ ਇੱਕ ਛੋਟ ਹੈ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੈਟਾਲਾਗ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 40-A(2)(b) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ (2009) SCC Online Del 2566 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਖ਼ਰਚੇ ਨੂੰ ਭੱਤਾ ਨਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੇ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਅਸਲ

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਖਰਚਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ ਨੂੰ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 40(A)(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੱਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

111. IFB ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ, (2012) 4 SCC 618 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1963 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਕਰੀ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9 (a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨੂੰ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗਣਨਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਰਲ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1963 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਲਜ਼-ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵੈਟ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2016) 10 SCC 56 ਵਿੱਚ, ਟਰਨਓਵਰ ਛੋਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 11-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਰੇਕ ਚਲਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਚਲਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਮੋਟਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2017) 3 SCC 467 ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ/ਵਿਕਰੀ ਚਲਾਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਟੈਕਸ ਚਲਾਨ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ

ਹੋਈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾਟਕ ਵੈਲਿਊ ਐਡੇਡ ਟੈਕਸ ਰੂਲਜ਼, 2005 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਇਆ ਅਪਲਾਇੰਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਕਰਾਂ ਦੇ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, (2018) 2 SCC 756 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵੈਲਿਊ ਐਡੇਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯਮਤ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਟੌਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਸਹੀ ਸਬੂਤ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

112. ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

113. 13.10.1997 ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਸਰਕੂਲਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਿਰਫ ਸੈਲੂਲਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮਕਸਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਭਿਆਸ

ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

114. ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਨੋਟ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

115. ਨਕਦ ਛੋਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਕਦ ਛੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਨਕਦ ਛੋਟ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਕਾਈ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। AS -9 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਕਦ ਛੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਰਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇ A ਨੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮਿਆਦ 'ਤੇ Z ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ Z 50 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ A ਦੁਆਰਾ 10% ਦੀ ਨਕਦ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਾਜਬ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੈ ਕਿ Z ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। AS ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ 1000 ਰੁਪਏ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ Z 900 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਛੋਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ AS -9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਮਾਤਰਾ ਅਧਾਰਤ ਛੋਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, AS -9 ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖੰਡ 19.1 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰਕ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਤਰਾ ਛੋਟਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗਾਹਕ ਦੀ ਛੋਟ ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ, ਕੁਝ ਮੁਫਤ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ SMS ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

116. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੁਫਤ ਕਾਲਾਂ, SMS, VAS ਮਿੰਟਾਂ/ਡਾਟਾ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਕਮ ਗਾਹਕ 'ਤੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਜੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹੀ ਸੀ।

117. ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ AS -9 ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨੋਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

XXXXXX

118. ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਿਕਲਪਾਂ, ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਸਿਮ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਕੰਪੋਨੈਂਟਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਸਿਮ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਫੋਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਪੋਨੈਂਟਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਫਰੈਂਚਾਇਜ਼ੀ/ਰੀ-ਸੇਲਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ 22.7.2001 ਦੇ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਅੰਤਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ TRAI ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

119. TDSAT ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਛੋਟਾਂ ਘੱਟ ਬਿਲਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਟਆਫ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। DOT ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੋਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਵਪਾਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਛੋਟਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, TDSAT ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੇ ਚਲਾਨ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ 90 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

120. TDSAT ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬਿੱਲ ਵਧੇਰੇ ਰਕਮ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਿੱਲ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੋਟ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਮਿੰਗ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ, ਵਪਾਰਕ ਛੋਟ, ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਛੋਟ, ਅਤੇ ਵੌਲਿਊਮ ਛੋਟਾਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

121. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਕਸਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ/ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕੋ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ 8 ਤੋਂ 10 ਆਪਰੇਟਰ ਬਹੁਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਛੋਟਾਂ ਵਚਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 771

122. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਛੋਟਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ, ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰਾਂ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੁਆਫੀ ਆਦਿ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ

ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ DOT ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

<u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ</u>:

123. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੇਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੇਟ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। TDSAT ਨੇ 2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। TDSAT ਨੇ 2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਤੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਜਾਂ ਆਊਟਰੋਮਰਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਨਰੋਮਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ। ਪਹਿਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ AGR ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸਿਰਫ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਜ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ AGR ਗਣਨਾ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਰਜ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ AGR ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਰਸੀਦ ਘੱਟ ਹੈ, ਜੇ

ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

124. DOT ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੁੱਧ ਛੋਟ ਦੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

XXXXXX

125. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ DOT ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਉਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। AS-11 ਮੰਜ਼ੂਰਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਰ 'ਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਦੇ ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਜੋਂ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੇਟ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੇਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

126. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਨਕਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਆਮਦਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਾਲੀਆ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਖਰਚ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਖਰਚੇ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ AS-9 ਦੇ ਪੈਰਾ 3 (iii)ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

127. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਤੋਂ ਲਾਭ/ਘਾਟੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਉਹ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਾਹਕ ਨੇ ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਲਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਾਹਕ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ $1000 ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹਨ,

ਅਤੇ ਚਲਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਨਵੌਇਸ ਰੇਟ 'ਤੇ $1100 ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗਾਹਕ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਚਲਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਲਾਨ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫਤੇ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੇਟ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਚਲਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ $1200 ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ $100 ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਆਮਦਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਮਦਨ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚਲਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਗਾਹਕ ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਚਲਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਉਸ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਮਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜੇ ਗਾਹਕ ਨੇ ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਚਲਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ $100 ਦੇ ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਘਾਟੇ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਚਲਾਨ ਦਾ ਮੁੱਲ $200 ਸੀ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਚਲਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ $100 ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਘਾਟਾ $100 ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੇਟ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਫਰਕ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਲਾਭ AGR ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

128. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਲਾਭ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਜੋ ਵੀ ਖਰਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਵਧਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਘਟਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

129. ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਜਾਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਅੰਕੜੇ ਵਜੋਂ ਵੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੋ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟੇ

ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ:

130. ਟਾਟਾ ਟੈਲੀਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੈਪ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਭ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ/ਸਕ੍ਰੈਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਕਰੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਪੂੰਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ? ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲਾਭ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (i) ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਬੁੱਕ ਮੁੱਲ (ਲਾਗਤ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ, ਭਾਵ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਸਲ ਖਰੀਦ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਸ਼ੁੱਧ ਕਿਤਾਬ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ, ਅਰਥਾਤ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਖਰੀਦ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਭ, ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਵਾਧਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬੁੱਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ।

131. ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਰੇਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਲ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਬੁੱਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ, ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਸਲ ਖਰੀਦ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ ਮਾਲੀਆ ਰਸੀਦ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੈਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਾਧਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ

ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, AGR ਲਈ ਲਾਭ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੁੱਲ 60 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ 70 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ AGR ਗਣਨਾ ਲਈ ਲਾਭ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 60 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 70 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ DOT ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 10 ਰੁਪਏ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੇ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਸਿਰ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 775

132. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੋਈ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ AS -9 ਦੇ ਪੈਰਾ 4.1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। AS - 9 ਦਾ ਪੈਰਾ 3 (i) ਜੋ ਗੈਰ-ਚਾਲੂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਅਣ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਨੂੰ 'ਮਾਲੀਆ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਸਥਿਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ। ਦੁਬਾਰਾ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ AS - 9 ਦੇ ਪੈਰਾ 4.1 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੁਰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਲੱਭਣਾ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਸਕ੍ਰੈਪ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ TDSAT ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ:

133. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸਦੀ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ AGR ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ DOT ਦੁਆਰਾ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ TDSAT ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਾਅਵਾ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਅਸਲ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਬੁੱਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਭ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕਦਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਲਾਭ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

134. DOT ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਬੁੱਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੰਡ 19.1 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਲਈ ਨਕਦੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਵਾਹ, ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਟੇ ਹੋਏ ਬੁੱਕ ਵੈਲਿਊ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਲਾਭ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਕੀ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਬੁੱਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ, ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੰਡ, ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। 'ਤੁਰੰਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ ਤੋਂ ਕੇਸ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਦਲਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਲਾਭ ਦੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਲਈ, DOT ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਵਿਧੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

135. ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ

ਲਈ ਹੈ। ਵਾਨੀਆ ਸਿਲਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, (supra) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਾਟੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

XXXXXX

136. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਤਾਬੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਕਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 19.1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਨਕਲੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਗਾਹਕ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਰਕਮ:

137. ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਤੁਲਨ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਗਾਹਕ ਉਪਲਬਧ ਟਾਕ-ਟਾਈਮ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਕਈ ਵਾਰ ਗਾਹਕ ਨੂੰ

ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਲੋਨ ਟਾਕ-ਟਾਈਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 10 ਰੁਪਏ ਜਾਂ 20 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ। ਇਸ ਟਾਕ-ਟਾਈਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਗਾਹਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੀਚਾਰਜ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਗਾਹਕ ਤਾਜ਼ਾ ਟਾਪ-ਅੱਪ ਰਕਮ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਾਹਕ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਵਾਊਚਰ ਉਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਟਾਕ-ਟਾਈਮ/ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਟਾਕ-ਟਾਈਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਤੁਲਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਮਾਲੀਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਬਿੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

138. DOT ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

139. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਰਜ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਪਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਛੋਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ AS-9 ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ

140. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਟਾਵਰਾਂ ਵਰਗੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

141. ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਟਾਵਰਾਂ ਵਰਗੇ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟਾਵਰ ਢਾਂਚਾ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ/ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਮਾਏ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾਰਕ ਫਾਈਬਰ ਟਾਵਰਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ/ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣਾ IP -1 ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

142. TRAI ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ AGR ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

143. TDSAT ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ A ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਾਵਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਟਾਵਰ ਨੂੰ B ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। B ਇਸ ਟਾਵਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ A ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ B A ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ 100 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ A ਨੂੰ ਟਾਵਰ ਵਿੱਚ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਚਾਲਨ ਖਰਚੇ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡੀਜ਼ਲ ਜਨਰੇਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚੇ 10 ਰੁਪਏ ਹਨ, ਤਾਂ A ਅਤੇ B ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, B ਦੁਆਰਾ A ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 5 ਰੁਪਏ A (ਏਅਰਟੈੱਲ) ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਹੋਣਗੇ। TDSAT ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਰੁਪਏ ਇਸ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਤਰਕ 'ਤੇ ਕੱਟੇ ਹਨ ਕਿ 100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ 95 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ 5 ਰੁਪਏ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, TDSAT ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਰਾਏ ਵਰਗੀ

ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਨਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 779

144. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। TDSAT ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ "ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ" ਦੀ ਬਜਾਏ "ਖਰਚੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਕੰਪਨੀ ਕਾਰਟੇਲ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਖਰਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

145. ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਆਈਟਮ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਿਕਾ 2 ਤੋਂ ਅਨੁਬੰਧ-2 ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸੈਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ,

ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ AGR 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

<u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਲੇਟ ਫੀਸ ਦੀ ਛੋਟ</u>

146. ਲੇਟ ਫੀਸ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ ਜੇ ਗਾਹਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲੇਟ ਫੀਸ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

<u>XXXXXX</u>

ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

147. TDSAT ਨੇ 2007 ਵਿੱਚ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੇਟ ਫੀਸ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ

ਦੇ ਉਲਟ TRAI ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। TDSAT ਨੇ 2015 'ਚ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੇਟ ਫੀਸ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਮੁਆਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

148. DOT ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਆਪਰੇਟਰ ਲੇਟ ਫੀਸ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

149. ਜੇ ਲੇਟ ਫੀਸ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਆਪਰੇਟਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਛੋਟ ਦਾ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ (ਨੈੱਟ ਆਫ) ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੇਟ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੇਟ ਫੀਸ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੈੱਟ ਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਦਾ ਬਿੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ AGR ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

150. ਲੇਟ ਫੀਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਮੁਆਫੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, TDSAT ਦੀ ਖੋਜ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

<u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਅਤੇ PSTN ਪਾਸ-ਥਰੂ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਲਾਭ</u>

151. ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਗਾਹਕ ਹੋਮ ਨੈੱਟਵਰਕ ਖੇਤਰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਜਾਂ ਕਵਰੇਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਪਾਸ-ਥਰੂ ਚਾਰਜ ਉਹ ਚਾਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲਾਇਸੰਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੈੱਟਵਰਕ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖੰਡ 19.4 ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋਮਿੰਗ ਚਾਰਜ ਅਤੇ PSTN ਪਾਸ-ਥਰੂ ਚਾਰਜ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਚਾਰਜ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਕੰਪਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਸਲ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਾਸ-ਥਰੂ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

152. DOT ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਕਲ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ, ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਖਾਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਖਾਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਰਕਲ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈਡੀਆ (ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਲ ਆਈਡੀਆ (ਬੰਬੇ ਸਰਕਲ) ਨੂੰ ਅਸਲ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਆਈਡੀਆ (ਬੰਬੇ ਸਰਕਲ) ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

153. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਣਨਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

154. ਖੰਡ 19.4 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਯੋਗ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਲ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੋਰ ਯੋਗ/ਅਯੋਗ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੋਮਿੰਗ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

155. FCC 214 ਲਾਇਸੈਂਸ, USA ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ, ਸਮੱਸਿਆ ਭਾਰਤੀ BILGO ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਖਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਆਮਦਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ, TDSAT ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 1.4.2002 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ILD ਸੇਵਾ ਲਈ VSNL ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਸੀ। VSNL ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਪੁਰਾਣੇ ILD ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੇ VSNL ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਯਾਨੀ ILD ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ TV ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। TV ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਸੇਵਾ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਲਿਮਟਿਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ DOT ਨੇ ILD ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ILD ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ TV ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ TV ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ILD ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ILD ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ TV ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਫਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, TV ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ। TDSAT ਨੇ TRAI ਦੀ ਉਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀਵੀ ਅਪਲਿੰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ AGR ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ AGR ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ AGR ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

XXXXXX

156. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ FCC 214 ਲਾਇਸੈਂਸ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ DOT ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ FCC ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ AGR ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ DOT ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਕਨੀਕੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਅੰਤਰ-ਸੰਪਰਕ ਇੰਟਰਲੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਹੈ।

157. ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ TSP/ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਝੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗਣਨਾ ਲਈ ਸਿਰਫ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੈਰਾ 49 ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ BILGO ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ 2011 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXX

158. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 49 ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਾਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਤ, ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੁਰਦਗੀ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

159. TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ DOT ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

<u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ</u>

160. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪਰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ DOT ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ DOT ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਆਇਤ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ।
161. ਅਸੀਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ।

162. ਲਾਇਸੰਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ-II ਦਾ ਅੰਤਿਕਾ II: ਫਾਰਮੈਟ ਦੇ ਭਾਗ D ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 5, ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੈਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕਮਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ III ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਲੀਆ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਖੁਦ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 IA (2a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। TDSAT ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ DOT ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਲਤ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। TDSAT ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਆਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਜਿੱਥੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ

163. ਉਸ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਬਾਰੇ ਜਿੱਥੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਜਦੋਂ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। TDSAT ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਮਾੜੀ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, UAS ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਡਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਗੈਰ-ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਮਾਲੀਆ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਸੌਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਵੀਡੀਓਕਾਨ ਅਤੇ ਐਸ. ਟੈਲ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ TDSAT ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਆਮਦਨ

164. ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ ਕੀਤੇ ਗਏ

165. ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ DOT ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ

ਵਿੱਚ ਵਸੂਲਣ 'ਤੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। TDSAT ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਕਰਜ਼ਾ ਬਾਅਦ 'ਚ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ 'ਚੋਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸੇ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੁੱਗਣੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।”

166. TDSAT ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਸੂਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਖੋਜ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। TDSAT ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

<u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ</u>

167. TDSAT ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਓ ਜੋ ਰਕਮ ਲਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਲਈ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਈ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ DOT ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

168. DOT ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਰਕ ਸਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, TDSAT ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਸਥਾਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਰਜ਼ੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, TDSAT ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਲਈ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

169. ਰਾਜਪੂਤਾਨਾ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ-1, (1982) 2 SCC 775 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10(2A) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ

ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

170. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

<u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਅੰਤਰ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲੋਨ</u>

171. ਕੁਝ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਰਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰਕਮ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ, ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਰ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ SBI ਪ੍ਰਾਈਮ ਲੈਂਡਿੰਗ ਰੇਟ (PLR) 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਾਂ/ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। DOT ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਅੰਤਰ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਸਿਰਫ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

172. ਇਸ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਖੰਡ 19.1 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ

ਕਿ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

173. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੰਤਰ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 787

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : IP -1 ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ

174. ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ CUG ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ/ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, DOT ਨੇ CUG ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ IP ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ:

175. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ

ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

176. TDSAT ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਬਲ ਲੈਂਡਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

<u>ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ</u>

177. DOT ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ AUSPI (2011) (supra) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7/2003 ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 82/2005 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾਤਮਕ ਤਾਲਮੇਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਹ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਜੋ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਵ/ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਨਾਹ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ AS -9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਖੰਡ 19.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ TRAI ਅਤੇ TDSAT ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ।

XXXXXX

178. ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਕੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤਾ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੰਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ/ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ TDSAT ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ 'ਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ

ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਣਨਾ ਲਈ ਸਿਰਫ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

179. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ, ਨੰਬਰਿੰਗ, ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਲੇਖਾ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮਸ਼ੀਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 1985 (2) SCC 197 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

180. ਲੋਹੀਆ ਮਸ਼ੀਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1985) 2 SCC 197 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਲਈ, ਗਣਨਾ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਰਟਨ ਦੀ ਕਨੂੰਨੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਨੇ ਲੋਹੀਆ ਮਸ਼ੀਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (supra) 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਹੀਆ ਮਸ਼ੀਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

XXXXXX

"18. ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ "ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਧਾਰਾ 80-J ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪੂੰਜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ "ਪੂੰਜੀ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਵਿੱਚ ਮਿਆਰੀ ਮੁਨਾਫੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਔਸਤ ਰਕਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਉਧਾਰ ਲਏ ਧਨ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਨੂੰ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਵਿਧਾਨਕ ਵਰਤੋਂ

ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪ੍ਰੋਫਿਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1941 ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਫਿਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1953 ਵਿੱਚ ਵੀ, "ਕੰਪਿਊਟਿਡ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ, ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀ (ਮੁਨਾਫਾ) ਸਰਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1964 ਵਿੱਚ ਵੀ "ਕੰਪਿਊਟਿਡ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਜਿਸ ਅਰਥ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਉਹ, ਉਹ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਤੇ, ਇਹ ਐਕਟ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਟੈਕਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ" ਹੈ ਅਤੇ 1976 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 66 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨਾ

ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੁਆਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 80-J ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

XXXXXX

19. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਵੀ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਆਮਦਨ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 2 ਖੰਡ (45) "ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਹੈ "ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ"। ਹੁਣ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 10 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਮਦਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ "ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ" ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ"। ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਇਹ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 791

ਫਿਰ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਧਾਰਾ 30 ਤੋਂ 43-A ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 80-A ਤੋਂ 80-VV ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ 80-HH, 80-JJ ਅਤੇ 80-O ਵਰਗੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜੋ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 2 ਖੰਡ (45) ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ੍ਰੀ ਪਾਲਖੀਵਾਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪਾਲਖੀਵਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ "ਆਮਦਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ

ਵਿਆਪਕਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਸ਼ਤੂਆ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ "ਪੂੰਜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ, ਆਪਣੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲਏ ਧਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (45) ਵਿੱਚ "ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 80-J ਦੇ ਕੁਝ ਉਪ-ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

XXXXXX

ਧਾਰਾ 80-J ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ 'ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ' ਦੀ

ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਇਸ ਲਈ ਉਸੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 2 ਵੀ ਇੰਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, "ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ 'ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਜਾਂ ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"। ਫਿਰ, ਧਾਰਾ 80-J ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ "ਬਿਲਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਜਾਂ ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ" ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ, ਧਾਰਾ 80-J ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਪਰ ਫਿਰ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਬਲਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1940, ਬਿਜ਼ਨਸ ਪ੍ਰੋਫਿਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1947, ਸੁਪਰ ਪ੍ਰੋਫਿਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1963 ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਜ਼ (ਮੁਨਾਫਾ) ਸਰਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1964 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 80-J ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਗਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਆਉਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

181. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80J ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਅਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਸਪ੍ਲੈਸ਼ਨ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੀ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। TDSAT ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ/ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 793

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ : ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣਾ:

182. ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਧਾਰਾ 20.2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਮ ਲੈਂਡਿੰਗ ਰੇਟ (PLR) ਤੋਂ 2% ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੰਡ 20.5 ਅਤੇ 20.8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਮੰਗ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਖੰਡ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“20.5 ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਕਾਏ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ (ਭਾਵ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ) ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਮ ਲੈਂਡਿੰਗ ਰੇਟ (PPLR) ਤੋਂ 2% ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

20.8 ਜੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੀਆਂ 4 (ਚਾਰ) ਤਿਮਾਹੀਆਂ ਲਈ ਤਿਮਾਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ 10% ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ 50% ਜੁਰਮਾਨਾ ਲੱਗੇਗਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਲਾਨਾ ਖਾਤਿਆਂ 'ਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤ 20.5 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

183. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਖੰਡ 20.2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਧਾਰ ਦਰ ਤੋਂ 2% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਮਿਲੇਗਾ। ਵਿਆਜ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੰਡ 20.8 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਤਿਮਾਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ 10% ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਛੋਟੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ 50% ਜੁਰਮਾਨਾ ਲੱਗੇਗਾ। 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰੇਸ ਮਿਆਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਖੰਡ 20.5 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

184. ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

185. TDSAT ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। TDSAT ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

186. DOT ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਵੰਡਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਹੁਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ।

187. ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ; ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਗ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ, ਬੇਵਕੂਫ ਵਿਵਹਾਰ, ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ 2003 ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। TDSAT ਨੇ ਸਾਲ ੨੦੦੭ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਨੇ 2011 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ TDSAT ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। TDSAT ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ/TDSAT ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਝਗੜੇ ਸੱਚੇ ਝਗੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ DOT ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੰਗ ਦਾ ਲਗਭਗ 80% ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ 20% ਮੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। DOT ਨੇ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਰਗੇ ਕੋਈ ਦੰਡਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ/ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 795

A. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, 1969 (2) SCC 627, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

“8. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25 (1)

(a)। ਪਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਿਰਫ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਿਰ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਭੈੜੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਸੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ।"

XXXXXX

ਬੀ. ਅਕਬਰ ਬਦਰੁਦੀਨ ਗਿਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, 1990 (2) SCC 203,

"60. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਖੁਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ OGL ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਯਾਤ ਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਰਮ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਸਟਮਜ਼, ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਗੋਲਡ (ਕੰਟਰੋਲ) ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਖਤ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

61. ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਰਕ ਸਪੇਅਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (1983) 13 ELT 1261 (CEGAT), ਸ਼ਮਾ ਇੰਜਣ ਵਾਲਵ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, (1984) 13 ELT 533 (CEGAT), ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਮਧੂਸੂਦਨ ਗੋਰਧਨਦਾਸ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਬੰਬਈ (1987) 29 ELT 904, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, (1969) 2 SCC 627, ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿ: (SCR HN p. 753)

“ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ

ਪਾਰਟੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਸੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 797

62. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਸਲੈਬਾਂ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਕਤ ਉਤਪਾਦ ਸੰਗਮਰਮਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਮਰਮਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੰਨਾ ਭਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

C. ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2003 (1) SCC 67, ਪੈਰਾ 8

"8. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਚਲਣਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ

ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਧਾਰਾ 11-A ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਕਾਰਨ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ 3-5-1993 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਤਹਿਤ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

D. ਟੇਕਮਸੇਹ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, 2004 (6) SCC 30 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"7. ਪਰ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 11-A ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦਰਅਸਲ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕੰਪ੍ਰੈਸਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਟੇਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪ੍ਰੈਸਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੇਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-A ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਏ,

ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

E. ਜੇ. ਕੇ. ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, 1994 (4) SCC 276 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"17. ਆਓ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖੀਏ। ਧਾਰਾ 7 (1) ਹਰੇਕ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਟਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 7 (1) ਦੀ ਲੋੜ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ 'ਬਕਾਇਆ' ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 7 (2) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 (2-A) ਘੱਟ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤਮ ਜ਼ਰੂਰਤ ਰਿਟਰਨ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਟੈਕਸ ਬਕਾਇਆ' ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 11-B (a) "ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (2-a) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ' ਸ਼ਬਦ ਬਕਾਇਆ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਹੈ ਅਤੇ 'ਟੈਕਸ ਬਕਾਇਆ' ਉਹ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ "ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ

ਗਏ" ਟਰਨਓਵਰ ਅਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਉਹ ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਪਰ ਇਸਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਤਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਕਸਰ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਬਕਾਇਆ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (1), (2) ਅਤੇ (2-A) ਅਤੇ 11-B ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 11-B ਵਿਚ 'ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (2-A) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਿਟਰਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟਰਨਓਵਰ ਅਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਟੈਕਸ' ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 11-B ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ 'ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ' ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗਾ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 799

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

F. ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2015 (4) SCC 136, ਪੈਰਾ 40 ਅਤੇ 43

"40. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਲਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1969) 2 SCC 554, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਲਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਜੇ ਵਾਜਬ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਹੀ ਆਵੇਗਾ ਜੇ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਸੀ। ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਬਾਲਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ (1964) 1 SCR 515 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 74 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੱਟਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵਿਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਚ ਆਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਜੀ. ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਵਿੰਦਰ ਐਂਡ ਹੋਰ, (2002) 1 SCC 367, ਪੈਰਾ 38, 55

XXXXXX

"38. ਹਾਲਾਂਕਿ "ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ" ਨੂੰ "ਵਿਆਜ" ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ ਜੋ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿਆਜ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

55. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਈ ਸੂਦਖੋਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਾ

ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਿੱਤੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪ੍ਰਚਲਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੈਂਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਿਮਾਗ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਵਸੂਲਿਆ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਬੱਧ ਵਿਆਜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਮਦੁਪਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ, ਸਰਵਿਸ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਓਵਰਹੈਡ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਤਿਮਾਹੀ ਆਰਾਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੇਈਮਾਨ ਬੈਂਕ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਰਾਮ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਨੁਸਖਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੇਈਮਾਨ, ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਗੁਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉੱਦਮ

ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵਿਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਜਵਾਬ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

XXXXXX

(1) ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਜ ਦਾ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਇਸ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੇ ਜਾਂਦੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ ਵਿਆਜ ਅਰਥਾਤ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਧਾਰਣ, ਕੰਪਾਊਂਡ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਨੋਵੇਸ਼ਨ, ਅਰਥਾਤ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੂਲ ਮੰਨਣਾ, ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵੀਕਾਰਤਾ, ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਵੀ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(4) ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਵਿਧੀ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪੂੰਜੀਬੱਧ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਕੋਲ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰਕਮ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਦੇ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

(5) ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ 35-A ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗੜਨ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਗੀਆਂ। RBI ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, RBI ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਆਜ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

(6) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਛੇ-ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

(7) ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਰ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਮਿਆਦਾਂ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 34 CPC ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੂਲ ਰਕਮ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਡਿਕਰੀ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ।

188. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਗ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ,

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲੀਆ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਹੁਣ, AS -9 ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਦੁਆਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਤਰਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 2003 ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

189. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਵੰਡਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਗ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਗ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ lis ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸੱਚਾ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕੁਝ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਪਰ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

190. ਮੈਸਰਜ਼ ਐਵਰੈਸਟ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (1987) 3 SCC 597 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 34 CPC ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

XXXXXX

"6. ਜੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਸਿਰਫ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੌਰਗੇਜ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 34, ਨਿਯਮ 11 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 34, ਨਿਯਮ 6 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਨਿੱਜੀ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਕਾਇਆ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਉਦੋਂ

ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

191. ਪੰਜਾਬ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੂਰਿਆ ਆਟੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, (2010) 1 SCC 297 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"25. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 1-4-2003 ਤੋਂ ਭਾਵ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਬਕਾਏ ਦੀ ਨਵੀਂ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਨਵੀਂ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਜੇਮ ਕੈਪ (ਇੰਡੀਆ) (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ, (1993) 2 SCC 299 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਜਗਦੰਬਾ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ (2002) 3 SCC 496 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

192. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (supra) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਿਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ - ਬੇਵਕੂਫ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਚੇਤੰਨ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਲੀਆ-ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਉਹ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਰਕਮ ਦਾ 50% ਹੈ ਜੋ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 20.8 ਵਿੱਚ ਦੋ ਗ੍ਰੇਸ ਪੀਰੀਅਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹਿਮਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅਕਬਰ ਬਦਰੁਦੀਨ ਗਿਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕੁਲੈਕਟਰ (supra) 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਧਿਕਾਰ

ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ (ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੇਤੰਨ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮਰਥਣ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ।

193. ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (supra) ਅਤੇ ਟੇਕਮਸੇਹ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (supra) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11-A ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 11A ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿਆਜ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਸੱਚਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ 2003 ਤੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਜੇ ਕੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 B ਦੇ ਖੰਡ (a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸਥਿਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।

XXXXXX

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 807

194. ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਐਸੋਸੀਏਟਸ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦਾ ਤੱਥ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਸਿਰਫ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ

ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਜਬ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

195. ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਵਿੰਦਰ (supra) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੌਦੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਾਜਬ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਕਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ। ਵਿਆਜ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਰੰਗ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਬਣਨ ਲਈ ਮੂਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

XXXXXX

"36. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਥਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸ਼ਾਹੂਦੇਣ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਦਮਨਕਾਰੀ ਪਾਇਆ

ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਵਾਜਬ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੂੰਜੀਗਤ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਆਜ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਆਜ ਹੋਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਮੂਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

44. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁੱਖ ਰਕਮ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਰਥ ਧਾਰਾ 34 (1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ "ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਕਮ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਅਜਿਹਾ" ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, "ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜੋੜ" ਵਜੋਂ। ਵਿਆਜ ਦੇ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਥਾਪਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਰਕ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਡੈਬਿਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦਿਨ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਬੱਧ

ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਬਕਾਇਆ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈਣਦਾਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਵੰਚਨਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਜਾਨੀਅੱਪਾ ਮੁਦਲਿਆਰ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਅਯਾਰ, AIR 143 Mad 157 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲੈਣਦਾਰ ਨੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੂਲ ਰਕਮ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ ਨਾਲ ਪੂੰਜੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਬਣ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੂਲ ਰਕਮ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ "ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ" ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਕਮ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 CPC ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਮੁੱਖ ਜੋੜ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਧਾਰਾ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 34 CPC ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)"

196. ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਵਿੰਦਰ (supra) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦੰਡਾਤਮਕ

ਵਿਆਜ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

"55. (1) ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਪੂੰਜੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੇ ਜਾਂਦੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ ਵਿਆਜ ਅਰਥਾਤ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਧਾਰਣ, ਕੰਪਾਊਂਡ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੰਡਾਤਮਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।

197. ਇਹ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

198. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਮੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਰਕਮ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ 50٪ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਸਥਿਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ

ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ TDSAT ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਸਟੈਂਡਾਂ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਕਈ ਗੇੜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਇੰਨਾ ਅਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬੇਤੁਕੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

XXXXXX

199. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ DOT ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

200. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi